

LAIKAS

"EL TIEMPO"
SEMANARIO LITUANO
Año del Libertador
General San Martín
1950 gegužės 27 d.
Nr. 9 (25)

Minėkime Lietuvių Genocido Dieną

1941 metų birželio 14-oji diena amžiams įėjo į Lietuvos Tautos kančių ir aukų istoriją. Masiniais areštais ir deportacijomis į sovietines vergų darbo bado ir mirties stovyklas Sovietų Sąjunga tada pradėjo visuotinę mūsų tautos naikinimą. Tuo vienu sykiu buvo deportuota mirčiai apie 40.000 lietuvių. Bet tai buvo pirmoji Sovietų Sąjungos pavergtosios Lietuvos krūvinųjų Kalvarijų stotis. Birželio 14-oji mūsų tėvynėje kartojasi kiekvieną dieną! Sovietų Sąjungos genocidinis režimas Lietuvoje jau yra sunaikinęs daugiau kaip ketvirtąją dalį visos mūsų tautos. Kas ketvirtas lietuvis yra nužudytas, nukankintas arba pasmerktas mirti. Esantieji krašte kiekviena baimės ir nerimo diena laukia, kada nepasotinamas NKVD molochas pareikalaus ir jų laisvės ir gyvybės aukos.

Chartos ir deklaracijos, sutartys ir tarptautiniai Sovietų Sąjungos įsipareigojimai jų neapsaugoja ir neapgina. Diena dienon, metai iš metų milijonai ir dešimtys milijonų sovietinės diktatūros kankinių žankiasi teisingumo ir išvadavimo. Bet laisvasis pasaulis tikrai yra savotiškas. Jis jaudinasi dėl nelaimės ištikto gyvulio, bet yra kurčias ir neįžturus milijonams žudomų nekaltų žmonių, milijonams kankinamų kūdikių ir senelių, milijonams našlaičių ir suardytų šeimų, milijonų kapams Komi, Kolyms, Altajaus ir kitose Sibiro ir Arctikos srityse.

Laisvojo Pasaulio Lietuviai, birželio 14-oji mus įpareigoja ne tik prisiminti Sovietų Sąjungos vykdomo genocido aukas: nukankintus ar tebekankinamus mūsų artimuosius — mūsų motinas, žmonas, vyrus, vaikus, mūsų brolius, mūsų gimines, draugus ir pažįstamus. Birželio 14-oji mus įpareigoja priminti tą mūsų tautos ir kitų Sovietų Sąjungos naikinamų tautų šurpią tragediją visam laisvajam pasauliui. Birželio 14-oji įpareigoja laisvojo pasaulio lietuvius taip šūktelti, kad kurtieji išgirstų ir aklieji paragėtų, koks baisus žmogaus ir tautų naikinimo nusikaltimas vykdomas anapus "geležinės uždangos". Birželio 14-oji ypačiai įpareigoja tuos laisvojo pasaulio lietuvius, kurie patys yra buvę anų siaubo dienų liudytojai, kad jie tą siaubą liudytų laisvojo pasaulio sąžinei, ir drąsintų laisvojo pasaulio valią ryžtis žmogaus ir tautų naikinimą Sovietų Sąjungoj sustabdyti.

Birželio 14-oji yra lietuvių susikauptimo ir gedulo diena. Lietuvos vėliava tepakils iki pusės stiebo ir kiekvieno lietuviuo nesiojamą Vyties ar tautinių spalvų ženklą pridengs gedulo šydas.

Gedulo ženklan tą dieną lietuvis neorganizuos ir nelankys pramogų.

Birželio 14-oji yra protesto diena. Protesto prieš Sovietų Sąjungos vykdomą žmogaus ir tautų naikinimą. Protesto ženklan tą dieną lietuvis badaus, reikšdamas savo solidarumą genocido aukoms.

Birželio 14-oji yra kovos diena. Prieš genocidinę kovos dieną. Kovos dėl žmogaus ir tautų teisės gyventi dieną. Kad ta kova su Sovietų Sąjungos vykdomu lietuvių naikinimu būtų galima vesti be atvangos ir vis platesniu mastu, birželio 14-oji įpareigoja lietuvių į tą kovą aktyviai įsijungti ir bent dalį savo

tos dienos uždarbio skirti Tautos Fondui.

Laisvojo Pasaulio Lietuviai, birželio 14-oji yra mūsų tautos skausmo diena.

Tegu šis skausmas sustiprina mūsų pastangas Tėvynei išlaisvinti ir tautai išlaikyti gyvai.

Tegu šis skausmas visus laisvojo pasaulio lietuvius suriša su Tėvyneje kovojančiais ar genocidiniame ištremime kankinamais ir nukankintaisiais mūsų broliais į vieną gyvą ir nesunaikinamą Lietuvos Tautos Bendruomenę.

VYRIAUSIASIS LIETUVOS
IŠLAISVINIMO KOMITETAS
Vokietija, 1950 m. gegužės 10 d.

Planuojama Sujungti Prancūzijos ir Vokietijos Pramone

Prancūzijos užs. reikalų ministras Sumanas pasiūlė sujungti Prancūzijos ir Vokietijos anglies ir plieno pramonę. Vokietija tam planui pritaria, tačiau Anglija jam priešiasi, nes bijo konkurencijos. Stambiąją pramonę sujungus, būtų galima patobulinti gamybą, pagerinti prekes, išlaikyti konkurenciją su kitų valstybių anglies ir plieno kainomis, pagerinti darbininkų gyvenimo sąlygas šiose pramonės šakose. Ir politiniu atž-

vilgiu tai būtų didelis laimėjimas taikos labui, kuris pašalintų esančią neapykantą tarp Prancūzų ir vokiečių. Tačiau šiam planui įvykdyti reikia daug laiko ir nuodugnaus klausimo ištyrimo. Jau einama ir prie tiesioginio darbo. Paul Reynaud, buvęs Prancūzijos ministris pirmininkas, atvyko į Vokietiją tartis su jos vyriausybe ir ūkio specialistais.

Trygve Lie Pas Stalina

Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Trygve Lie buvo Maskvoje tartis su Stalinu dėl "šaltojo karo" pabaigimo. Pirmą jis kalbėjosi su sovietų užs. reikalų komisarų Višinskiu, o po to buvo priimtas paties Stalino. Prieš skrisdamas į Maskvą, Trygve Lie, lankėsi Vašingtone, Londone ir paryžiuje, matyt, norėdamas sužinot, kaip reaguos Š. Amerika. Prancūzija ir Anglija į jo "taikos misiją". Jei po to Trygve Lie skrido į Ma-

Sovietai Nepaleidžia Vokiečių Karo Belaisvių

Sovietų žinių agentūra TASS paskelbė per radio, kad vokiečių karo belaisvių grąžinimas esąs jau baigtas. Sovietų Sąjungoj belike tik 13.546 vokiečių karo belaisviai, kurie esą nuteisti kaip karo nusikaltėliai. Tuo tarpu pagal apskaičiavimus Sov. Sąjungoj yra apie 1.5 milijono vokiečių belaisvių. Jūs sovietai kaip nemokamą darbą jėgą naudoja priversiniams darbams. Pagal grįžusių pasakojimus, vokiečių belaisviai yra siunčiami į komunistinę Kiniją, kur jie kinų kariuomenei turi kasti apkalus, daryt sustiprinimus ir gabenti ginklus. Vakarinės Vokietijos vyriausybė kreipėsi į Ameriką, Prancūzijos ir Anglijos aukštuosius komisarų, prašydama jų taarpininkavimo, kad vokiečių belaisviams būtų leidžiama grįžti namo. Tačiau sunku iš to ko nors gero tikėtis, nes sovietai žmoniškumo nepripažįsta ir jiems negalioja jokios tarptautinės sutartys, iečiančios karo belaisvių.

TRYGVE LIE

skvą tai reikia manyt, kad ne be "trijų didžiųjų" pritarimo. Trygve Lie Maskvoje priėmė komunistinės Kinijos atstovą Wan-Chinhsiang. Kaip žinomą dabar Jungtinių Tautų posėdžiuose dalyvauja tautinės Kinijos atstovas, kas labai nepatinka Sov. Sąjungai. Sov. Sąjunga nesilanko į Jungtinių Tautų posėdžius, reikalaujama, kad būtų pašalintas tautinės Kinijos atstovas ir įvestas į Jungtines Tautas komunistinės Kinijos atstovas. Tokiu būdu visi Jungtinių Tautų posėdžiai praeina dalyvaujant tik vieniems vakariečių atstovams, o jų nutarimus nepripažįsta Sov. Sąjunga ir satelitinės valstybės. Tokiu būdu iširo bendras darbas Jungt. Tautose. Trygve Lie ir išskubėjo pas Staliną, norėdamas suklįjuoti bepradedantį Jungt. Tautų vežimą.

Venezueloj Uždrausta Komunistų Partija

Venezuelos vyriausybė uždraudė komunistų partiją, remdamosi tuo, kad komunistai ruošia neramumus, kursto darbininkus prieš kilimų, vadovaujasi nurodymais iš Maskvos. Spėjama, kad bus nutraukti ir diplomatiniai santykiai su sov. Sąjunga.

1810 - 25 de Mayo - 1950

Acaba de cumplirse en esta semana un nuevo aniversario, el 140º, de una fecha gloriosa y fausta, no solamente para la Argentina, sino aún para las Américas y el mundo entero: el 25 de Mayo de 1810. Los acontecimientos que determinaron y constituyeron la pacífica revolución de Mayo son harto conocidos como para que los repitamos en este breve editorial. Sólo quisieramos detenernos a meditar sobre las enseñanzas que podemos y debemos extraer de esta gloriosa gesta cívica argentina, ya que, según el adagio latino, "Historia est magistra vitae". Los lituanos, pueblo acostumbrado a las luchas por la independencia, estamos muy en condiciones de comprender y apreciar en lo justo el anhelo sagrado de los pueblos y naciones de ser dueños de sus propios destinos sobre la tierra que habitan. Comprendemos por consiguiente que un régimen colonial, aún cuando sea la consecuencia natural de una colonización tan humana, sabia y justa como lo fué la española, no podía perpetuarse en América. En el momento de producirse el movimiento separatista de las colonias de España, éstas habían alcanzado una diferenciación apreciable con respecto a la metrópoli, por una parte, y por otra, un relativo desarrollo y madurez en el orden económico, cultural y social. En el orden étnico, la gran masa de la población era una amalgama de elementos aborígenes y europeos; y si bien el mestizo estaba fuertemente hispanizado, no dejaba con todo de influir a su vez, y de imprimir sus rasgos psicológicos en el criollo de pura cepa ibérica. Esta diversidad étnica determinó lógicamente, con el transcurso del tiempo, una diversidad en la estructura social y cultural de las comunidades coloniales; si sumamos a ello los factores económicos y políticos, comprenderemos más fácilmente el momento histórico en que el gaucho y el godó, el criollo y el español se enfrentaron como antagonistas.

La madurez de las poblaciones del Virreinato del Río de la Plata para su independencia política fué claramente demostrada en esta fecha magna a que aludimos. Los nombres de los héroes de Mayo, de Saavedra y Moreno, Belgrano y

Alberdi, quedarán para siempre inmortalizados en las páginas de la historia nacional como dechado de virtudes humanas y ciudadanas. Y esa multitud reunida frente al Cabildo, será también para las generaciones futuras un modelo de decisión, pero también de serenidad y mesura en los momentos difíciles de la historia.

Los lituanos residentes en la Argentina, al adherirnos a este júbilo patriótico, no podemos menos de hacerlo con añoranza y echando de menos el mismo sagrado don de la independencia, del que ha sido privada Lituania. Porque también Lituania tiene derecho a ser dueña de sus destinos. Es uno de los pueblos más antiguos de Europa. Por su idioma, sus costumbres ancestrales, su arte popular, su idiosincracia, tiene una fisonomía propia originalísima, que la distingue claramente de germanos o eslavos. No debe absolutamente nada a los rusos, de quienes sólo ha recibido injusticias y esclavitud en el pasado, y muerte y exterminio en la actualidad.

Quiera Dios Nuestro Señor que en un futuro próximo, podamos los lituanos festejar más alegremente el 25 de Mayo, gozándonos también de nuestra independencia restaurada.

LEA en la pág. 4ª de este número una "DAINA", (antiguo canto popular lituano) recogido por Oscar Wladislas de Lubicz Milosz y traducido al español por Lysandro Z. D. Galtier, miembro fundador de la "Association des Amis de Milosz".

Stiprėja Argentinos Ekonominė Padėtis

Paskutiniu metu Argentina ruošiasi pasirašyti plačią prekybos sutartį su Vakarų Vokietija. Numatoma pasikeisti prekėmis už du milijardus pezų. Argentina išveš kviečių, mėsos, odų, vilnų ir kt. ūkio produktų. Iš Vokietijos gaus lokomotyvų, mašinų, plieno, geležies ir kt. Taip pat žymiai kyla prekyba su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis, iš kurių taip pat neseniai gavo 125 milijonus dolerių paskolą. Pezo sustiprinimui pereinutų metų pabaigoje Argentina nusipirko 60 tonų aukso Jungt. Amerikos Valstybėse ir Šveicarijoje.

Pasibaigė Svarbūs Pasitarimai Londone

Kovo 13 d. Londone pasibaigė tris dienas trukę pasitarimai tarp Š. Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos užs. reikalų ministerių. Konferencija buvo suaukta bendrai tų valstybių politikai aptarti. Buvo nutarta paremti Azijos tautas kovoje su komunizmu ir

sušvelninti okupacinę priežiūrą Vokietijoj. Taip pat buvo paliesti klausimai liečią taikos pasirašymą su Japonija ir Atlanto pakto praplėtimu. Be užs. reikalų ministerių šioj konferencijoj dalyvavo aukštieji Vokietijos komisarai ir tolimųjų bei artimųjų Rytų politikos žinovai.

Baigia Išnaikinti Lietuvos Kryžius

Grįžusieji iš Lietuvos buvę vokiečių karo belaisviai pasakoja, kad sovietai Lietuvoje baigia išnaikinti kryžius, kurių Lietuvos pakelėse ir kryžkelėse buvo tiek daug, kad Lietuva buvo vadinama kryžių šalimi. Lietuvos pakelių kryžiais ne kartą yra susidomėję žinomi pasaulio menininkai ir mokslininkai. Steigiant kolchozus lietuviškieji kryžiai naikinami, nes kryžiams nebėra vietos, kadangi kolchozų vadovybė, kuri visada yra komunistinė, neleidžia jiems likti kolchozų žemėje. Kryžiai vadinami "vergijos liekanomis". Vieton kryžių kolchozuose statomi Stalino biustai.

NESIDUOKIME SUKLAIDINAMI

Visose Argentinos ir kitų P. Amerikos kraštų lietuvių kolonijose Maskvos agentai vaikščioja po žmones rinkdami parašus "už taiką". Lietuviai, nesiduokime suklaidinami ir išprašykime neprašytus "svečius" be ceremonijų. Savu laiku jie rinko parašus tarp Urugvajaus lietuvių neva dėl pieno ir mėsos produktų atpigimo, o panaudojo juos prie komunistų prašymo Urugvajaus valdžiai, kad neįsileistų Lietuvos Ministro į Urugvajų, nes "lietuvius atstovaujūs Maskvos pasiuntinys". Mes žinome, ką reiškia komunistų tariama "akcija už taiką". Ji organizuojama viešajai nuomonei suklaidinti, kad pasaulis snaustų, kai sovietai iš visų jėgų ginkluojasi. Jie nori sudaryti įspūdį, kad jų ruošiamo trečiojo pasaulinio karo kaltininkai yra demokratinės vakarų pasaulio valstybės. Tačiau jų renkami parašai gali pagal reikalą būti prisegti ir prie bet kokių ruošiamų dokumentų, apie kurių pasirašantysis nė sapne nesapnavo.

Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje

Š. m. birželio 18 d., sekmadienį, mini

TAUTOS GEDULO DIENA

8.30 val. — speciali programa per radio Mitre.
10.30 val. — Iškilmingos gedulo pamaldos liet. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, dalyvaujant šv. Cecilijos chorui, muzikams ir solistams.
17.00 val. — iškilmingas Minėjimas Lietuvių Salėje Avellanedoje (Brasil 835):

1. Atidarymas, dalyvaujant šv. Cecilijos chorui.
2. Kalbos: kalbėtojų tarpe numatomas deputado nacional Sr. Fra. Bertran. Z. D. Galtier ir kt.
3. Lietuviški filmai.
4. Pritaikinta meninė programa.

1950 birželio 26 d. sukan-ka devyneri metai nuo bolševikų įvykdytų baisių žudynių Pravienskėse.

LIETUVIAI VISAME PASAULYJE

URUGVAJUS

MONTEVIDEO KULTŪROS DRAUGIJA ŽENGLIA PIRMYN

Balandžio 30 d. Urugvajaus Lietuvos Kultūros Draugijos patalpose įvyko pobūvis — asado, kuriame buvo pranešta apie Draugijos daromą pažangą įvairiose srityse. Pastaruoju metu buvo sutaisytos vieno kambario ir dviejų salių grindys, sutvarkyti baldai, bufetas perkeltas į patogesnes patalpas. Balandžio 29 d. įvykusioje akordeono rifoje laimėjo 657 numeris, kuris niekieno nebuvo nupirktas, ir todėl akordeonas atiteko Draugijos nuosavybėn. Gautasis pelnas paskirtas būtiniausiems muzikos instrumentams įsigyti. Pobūvyje, be kitų svečių, dalyvavo ir rašytojas K. Čibiras, kuris savo pasakijoje kalboje linkėjo Draugijai ir toliau sėkmingai žengti pirmyn.

PASITARIMAS DEL PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENES

Balandžio 30 d. Lietuvos Pasitūrinybėje įvyko platus visų kolonijos grupių pasitarimas dėl Pasaulio Lietuvių Bendruomenės steigimo Urugvajuje. Pasitarimui pirmininkavo pats Lietuvos Ministras Dr. K. Graužinis, sekretoriavo A. Gumbaragis. Dėl paties reikalo visi pilnai sutarė, nuomonių skirtumai pasireiškė tik tai techniškame klausimo sprendime. Prie visiško susitarimo dar neprieita, nes kai kurios grupės paprašė duoti bent dvi savaites laiko atsklausti savo užsienioose esančių kolegų nuomonės. Tikimasi, kad lietuviškasis susipratimas ir bendro veikimo reikalas įstengs nugalėti visus nuomonių skirtumus.

PADEKA

Gerbiamam tautiečiui p. J. Ramonui už pažvėnojinimą gražaus Urugvajaus Išlaisvintojo Gervasio Artigas paveikslą taria nuosirdų lietuvišką acū
U. L. Kultūros Dr-jos Valdyba

MOTINOS DIENA

Gegužės 7 q. U. L. Kultūros Dr-jos patalpose įvyko gražus Motinos Dienos minėjimas, kurį suruošė Urugvajaus Lietuvių Moterų ir Mergaičių Tremtinių Vaikams Globoti Komitetas kartu su Kultūros Dr-ja. Motinos Dienai pritaikintą programą atliko lietuvių mokyklos mokiniai, mokytojai p. Stanevičienė vadovaujant ir Kultūros Dr-jos Meno sekcijai prisidedant. Pirmasis dviejų veiksmų scenos vaidylos "Smuikininkė" padarė žiūrovams gیلų įspūdį. Sekė vykusiai įscenizuotos dainelės "Močiute, motinėle" ir "Išėjo tėvelis į mišką". Visiems labai patiko Viktorės Grišonaitės deklamacija "Gera augti prie mamytės". Visą šią programą išpildė lietuvių mokyklos vaikai, kurių pavardeš jau buvo paskelbtos praėjusiam nr. Iš naujai pasirodžiusių pažymėtinai Vitas Bagurskas. Minėjimą atidarė ir pravedė Kultūros Dr-jos pirmininkas A. Brazys. Po meninės dalies šventei pritaikintą žodį tarė Lietuvos Ministro žmona Ponia L. Graužinienė. Minėjimą baigdamas Dr-jos pirmininkas A. Brazys kreipėsi į lietuvius tėvus, prašydamas remti lietuvišką mokyklą ir pasinaudoti jos siūloma pagalba vaikams auklėti. Tarp itin gausios publikos matėsi ir Lietuvos Ministras Dr. K. Graužinis su šeima, Pasitūrinybės atachė A. Grišonas su šeima ir kt. Šventės pelnas (už užkandžius, rinkliavą ir loteriją) paskirtas tremtinių vaikams sušelpiti. Iš bufeto gautas pelnas teko Kultūros Dr-jai patalpoms išlaikyti ir kit. reikalams.

NAUJA LIETUVISKA ĮMONĖ

Žinomas Montevideo lietuvis p. Aleksandras Miniauskas, iki šiolei dirbęs žymioj Montevideo siuivyklėj kaip skyriaus vedėjas, šiomis dienomis atidarė nuosavą siuivyklą Julio Herera y Obes

Sucesión de Antonio Checanovski
TORNILLOS
YTTI DIQUE YTTI
DE CHILDR
FABRICA ESPECIALIZADA EN TORNILLOS PARA METALES
CELOSIAS METALICAS Y CARPINTERIA METALICA
BRANDZEN 2645
TELEFONOS
22-6535
22-4256
AVELLANEDA

15—19. Lietuviai kviečiami palaikyti savo tautietį, kuris yra rimtas savo srities specialistas ir daro nuolaidą saviesiems. Linkėtina jam geriausios sėkmės.
Montevideo lietuvis

GRIZO IS Š. AMERIKOS

2 mėnesius viešėjęs pas savo gimines Jungtinėse Amerikos Valstybėse, grįžo U. L. Kultūros Dr-jos narys p. K. Černiauskas. Pasakoja, kad komunistuojantiems tenai vis sunkiau sekasi ir jų propaganda labai nukentia dėl žymaus skaičiaus pabėgėlių, kurie atvyko iš komunistų pavergtų kraštų ir savomis akimis matė, kaip iš tikrųjų atrodo raudonasis "rojus".

PADEKA

Visiems tautiečiams ir tautietėms, kuo nors prisidėjusiems prie balandžio 30 d. pobūvio ir prie Motinos Dienos suruošimo nuosirdžią lietuvišką padėką reiskia

U. L. Kultūros Dr-jos Valdyba
ir Lietuvių Tremtinių Vaikams
Globoti Komitetas

ARGENTINA BERISSO

Juozas Intas, Berisso lietuvis veteranas, neseniai atšventęs 60 m. amž. sukaktį. Plačiau apie jį buvo praėjusiam nr.

Paieškomi

KAZIMIERAS BUCYS, kilęs iš Gerkinko vienkio, Želvos vasė, Ukmergės aps., iš Lietuvos išvykęs 1904 m., paieškomas brolio Bronislovo Bučio. Pranešti "LAIKO" Administracijai.
STASYS MIKALAUSKAS, kilęs iš Švelnių vienkio, Šidlavos valsė, Raseinių apskr., (1949 m. rugpiučio 9 d. laivu "Gen. Howze" iš Vokietijos atvykęs į New Yorką?). Ieško brolis Telesforas Mikalauskas, gyvenas Argentinoje: calle Charlone 1071, Piñeyro, Avellaneda, prov. Buenos Aires.

Telesforas Mikalauskas

Paryžiaus universiteto diplomuotas gydytojas

Dr. Emilio Cura

Vidaus ligų specialistas
Hospital Rawson ir Hospital Vecinal de Lanus gydytojas, priima ligočius savo privačiuose konsultoriuose nuo 16 iki 20 val.:

URUGUAY 763 AVELLANEDA
pirmadieniais, trečiadieniais
ir penktadieniais;

SARMIENTO 4143 LANUS
antradieniais, ketvirtadieniais
ir šeštadieniais

Šulnis ir Geigas

DIDELIS KEDŽIŲ FABRIKAS
Chile 765 Humberto I 1956
T. E. 20-9578 Avellaneda

LIETUVOJE

LIETUVIŲ TAUTAI AUKŠCIAUSIO- JOJ TARYBOJ ATSTOVAUJA... BERIJA (!)

Kovo 12 d. Sov. S-je buvo aukščiausiosios tarybos rinkimai. Tarybą sudaro dveji rūmai: sąjunginė taryba ir tautybių taryba. Deputatai į sąjungos tarybą renkami po vieną nuo 300 tūkstančių gyventojų, į tautybių tarybą po 25 deputatus nuo kiekvienos respublikos. Kovo 12 d. minėti rinkimai buvo įvykdyti ir Lietuvoje su visu bolševikams įprastiniu triukšmu — agitacija spaudoje, mitinguose, darbovietėse. Paskutiniu laiku tai bene didžiausias politinis įvykis sovietuose.

Kas yra tie "įgaliojėji", kurie Lietuvai atstovauja sąjungos ar tautybių taryboje? Ypatinai dėmesio verti "tautybei", taigi lietuvių atstovaujantieji. "Tiesoje" paskelbtos pavardės tu, kurie buvo pastatyti kandidatais ir, žinoma, išrinkti. Į sąjungos tarybą Lietuvos deputatai apygardom: Ukmergė — Vladas Niunka, gimęs 1907 m., gyv. Vilniuje, Lietuvos kompartijos CK sekretorius. Pridėkime: studijavęs Kaune teise, tada jau komunistas fanatikas, sovietų patikėtinis. Jo nusistatymą daug veikia jo žmona, taip pat komunistė fanatikė, žydė. 1940 m. bolševikai jį paskyrė lietuviškuoju višinskiu — vyriausiu prokuroru. Antros okupacijos metu, kai žiugžda nesugebėjo likviduoti Lietuvos mokytojų, tam švietimo ministru buvo paskirtas Niunka. Šiaulių — Jonas Macijauskas, g. 1900 m., gyv. Vilniuje, karinio komisariato politinio skyriaus viršininkas. (Tas pats kariuomenės politrukas, kurį bolševikai jau 1940 m. buvo atgabėję dar buvusiems lietuviškiem dalinim). Alytaus — Stalinas ir M. Sumauskas, plano komisijos pirmininkas. Tauragės — Marija Kaunaitė, g. 1895., gyv. Vilniuje, kompartijos moterų skyriaus vedėja. Mariampolės — Vitkaus-

kas, g. 1890 m., gyv. Kaune, "universiteto mokslinės tarybos narys" (buvęs generolas, dabar dėstas karinį parengimą). Vilniaus — Stalinas, Molotovas, Malenkovas, Sniečkus. Kauno — Stalinas, Vorosilovas, Gedvilas. Panevėžio — Stalinas, Ant. Raguotis, komjaunimo KS sekretorius, šiaulių — Stalinas ir Jonas Čiulada, Kelmės vykd. komiteto pirmininkas.

Į tautybių tarybą Lietuvos deputatai apygardom: Zarasų — Aleksandras Trofimov, gim. 1903 m., gyv. Vilniuje, Lietuvos kompartijos CK sekretorius, Panevėžio — Eddurdas Ozarskis. g. 1908 m., gyv. Vilniuje, taip pat kompartijos CK sekretorius. Trakų — Danilius Šupikov, g. 1906 m., kompartijos CK sekretorius. Vilniaus — Vasilijus Pisariov, g. 1899 m., Lietuvos ministrų tarybos pirmininko pavaduotojas. Rokškio — Kazys Preikšas, g. 1903 m., kompartijos CK sekretorius, Kėdainių — Jonas Bulovas, gim. 1903, Dotnuvos seiekcinės stoties direktorius, kuris "būsimiems agronomams skiepija priešakinį tarybinį mokslą" ("Tiesa"). Švenčionių — Petras Kapralov, g. 1906 m., Lietuvos TSR valstybės saugumo ministras. Ukmergės — Jonas Jurkūnas, g. 1883 m., Veprių septynmetės mokyklos direktorius, nepartinis. Telšių — Danutė Stanelienė, g. 1922 m., Plungės kompartijos sekretorius. Kauno — Jonas Žiburkus, g. 1901 m., kolchozininkas, Petras Vaičiūnas ir Berija, Sovietų Sąjungos saugumo ministras. Vilniaus — Petras Kareckas, "žmogus višiskai atsidavęs Lenino - Stalino partijos reikalui" ("Tiesa"), ir artistas Juozas Siparis. Mažeikių — J. Matulis, mokslų akademijos prezidentas, kandidatas į partiją, kuriam garbinamąjį straipsnį "Tiesoje" (2.28) pasirašė K. Rielukas, V. Lašas ir A. Purėnas. Mariampolės — Jonas Apolskis, Alytaus — A. Venclova. Raseinių — Stasys

Volskis, g. 1903 m., nepartinis. Utenos — Kazys Liaudis, žemės ūkio ministeris, Klaipėdos — Mikojanas.

Kaip tie "deputatai" sustatyti į kandidatus? Sušaukiamas mitingas, kurį atidaro vykdomojo komiteto atstovas ar kitas pareigūnas. Iš anksto nustatyti kompartijos kalbėtojai siūlo kandidatus, išklodami jų nuopelnus. Visi paploja. Kiti dar žodžiu pritaria. Tokiu būdu atsiranda "nutarimas". Pvz., Vilniuje, kur kandidatais buvo išstatyti Stalinas, Molotovas, Malenkovas, Sniečkus, Koreckas ir Siparis, pirmasis kalbėtojas buvo garvežių depo mašinistas Nečajev, toliau Plešev, Karpov, Vilčinskaja, Brazdžiūnas, Čepulytė ir kt. Kaune, kur buvo pastatytas Berija ir prof. Mažylis. Klaipėdoj mitingą atidarė Geramimov, kalbėjo Kolesnenkova, Kravčenko, Galinskienė, Mikolajunas ir Sokolov.

Šitokių būdu sudaromi tie 25, kurie turi lietuvių, lietuvių tautai atstovauti "tautybių taryboje". Suminėjom jų pavardes, kad konkrečiai matytume, kas yra tie naujieji "lietuviai", kurie organizuoja "rinkimus" ir kurie "atstovauja" lietuviams. Berija ir Petras Vaičiūnas! Milijonų žudikas, kuris deportuoja iš Lietuvos šimtus tūkstančių, kurio žinioje visos mirties ir naikinimo stovyklos, ir — saulės, žmoniškumo poetas sustatyti greta! Koks pasityčiojimas iš vargšo Vaičiūno, iš žmoniškumo, iš demokratijos.

Prieš šiuos "rinkimus" Lietuvos laisvieji organai yra įteikę Amerikos, D. Britanijos, Prancūzijos ir kt. vyriausybės protestus, kaip prieš naujai karuojamą Sovietų Sąjungos prievartos, klastos ir neteisės aktą (ELI)

Solistai J. Mažeika, V. Dagelytė, artistas K. Gutauskas dirba Valstybės Filharmonijoje ir dainuoja "Ačiū Stalinui"...

"Molodiož Litvy" — tokiu pavadinimu Lietuvoje leidžiamas laikraštis mūsų jaunimo rusinimui,

Vieno Lietuvio Istorija

Elena ir Kazimieras Gasevičiai jų 30 metų vedybinio gyvenimo proga

Š. m. gegužės mėn. Elena ir Kazimierai Gasevičiams sukako 30 vedybinio gyvenimo metų.

Kazimieras Gasevičius gimė 1893 m. vasario 14 d. Šaltupio vienkio, Radviliškio valsė. Pramokęs siūti, vyksta į Kauną specializuotis. Čia jam nepatinka sulenkėjusi prisiekusių girtuoklių aplinka, meta darbą ir grįžta į Radviliškį.

—Gasevičiukas nupliko Kaune! — juokėsi kaimynai. Tačiau atkaklus jaunuolis nė nemano pasiduoti pirmajam nepasisekimui. Užsidirbęs 3 rublius, išvyksta į Rygą, kur dirba iki 1914. VIII. 20. Rusų armijoje kariauja prieš vokiečius, bet prie Lodzės patenka į nelaisvę. Kilus revoliucijai, iš Rytprūsų važiuoja į Maskvą, kur, jo manymu, jau viešpatuoja "teisinga darbininkų valdžia". Traukiny susipažįsta su dviem tamsios praeities bolševikais lietuviams, kurie paklausti apie tikrąją padėtį Rusijoje, pasakė:

K. ir E. Gasevičiai

—Jeigu gali tėvą, motiną užmušti. tai važiuok: bus gerai!

Apsigalvojęs pasuka tiesiog į Radviliškį. Tai buvo 1918. XI. 20. Karo balansas: iš 5 į karą išėjusių brolių 3 žuvo, vienas dingo be žinios.

Supratęs tikrąją padėtį ir tėvynei

Dr. Med. Juozas Gintyla

Žinomas išijų (ischiatca), reumato ir artritis ligų specialistas, priima ligočius garsaus gyd. Dr. E. Cantilo konsultoriuome Av. M. Quintana 587 Buenos Aires T. E. 41-2714 kasdien 15—19 val., šeštadieniais 10—13 val.

gresiančius pavojus, K. Gasevičius nutaria stoti į savanorių eiles. 1919. II. 19 Šaltupy atsiveikina su namiškiais ir pėsčias išvyksta į Kauną. Priimamas savanoriu į žvalgų komandą. Po 5 mėnesių perkeliamas į Liepoją. 1920. IV. 12 demobilizuojamas. 1920. V. 5 veda Elena Butkaitę, gimusią ir angusią Liepojoj (motina palangietė, tėvas — iš Dabikinės, netoli Viekšnių).

1925. II. 25 savo siuivyklą iš Radviliškio perkelia į Šiaulius. Isteigia pačią didžiausią siuivyklą Šiauliuose, nuosavam 3 aukštų name (Vilniaus g. 172). Dirba 10 darbininkų. Įsigyja ir antrą namą Maišo (vėliau Višinskio) g-vėj.

Sulikvidavęs savo nuosavybę, 1929. VIII. 18 su visa šeima persikelia į Buenos Aires. Vėl pradeda viską iš naujo. Netrukus atsidaro siuivyklą Maipu 725, Buenos Aires centre. Pradžia sunki, bet po kokių 3 mėnesių jau negali apsidirbti. 1932 m. perkelia siuivyklą į garsiąją Florida 707. Iš sutaupų įsigyja 2 aukštų namą Sanchez de Bustamante 3052 ir antrą Juez Estrada 2728, abu aristokratiškam Buenos Aires rajone. Be to turi 4 sklypus San Clemente de Tuyú (prie Atlanto) ir sklypą 29 km. nuo Buenos Aires į La Platą. Turi nuosavą automobilį.

Nuosirdus patriotas, p. K. Gasevičius yra palankus kiekvienam lietuviui ir daug sielojasi dėl visų lietuvių sutarimo ir vienybės. 1936 m. jo namuose vieši Lietuvos artistų grupė su Kipru Petrausku prysaky. Vėliau jo svečiai yra iš Lietuvos atvykę šachmatininkai su Mikėnu prysakyje, ristininkas Komaras, advokatas R. Skipitis, rašytojas P. Babickas ir kit. Šiais metais jo gražiame sklype, esančiame 29 km. prie autostrados į La Plata, lietuviai skautai turėjo pirmąją savo stovyklą Argentinoje, naudodamiesi visais patogumais ir ypačiai puikiu maudymosi baseinu. Labai

mėgsta kultūrinius parengimus ir remia kultūrinį darbą.

Lietuvoje p. K. Gasevičius tebeturi 4 brolius (1 per karą sužeistas). Vyriausioji duktė Janina (gimusi Lietuvoje) lankė Bs. Aires universitetą ir ištėkėjo už inž. Prano Krapavicko. Jaunesnioji — Irena, taip pat gimusi Lietuvoje, neseniai ištėkėjo už tremtinio inž. Daumanto Namiko. Jauniausioji — Liucija yra gimusi Argentinoje ir tebeina į gimnaziją.

Gegužės 13 d., atžymėdami savo vedybinio gyvenimo trisdešimtmetį, pp. Gasevičiai savo namuose surengė priėmimą, kuriame dalyvavo žymus vietos kolonijos veikėjų, pramoninkų ir bičiulių būrys. Išskeldami šios atkakliai lietuviš-

Savanoris Kaz. Gasevičius

kos ir šviesios poros nuveiktus darbus, atitinkamas kalbas pasakė Dr. P. Brazys, buv. teisėjas p. Marčiulionis, Alf. Grauslys ir K. Norkus. Sukaktuviniams buvo įteikta daug gėlių, dovanų ir sveikinimo telegramų. L. K.

Didelis Lietuvių Bičiulis Dr. CHARLES M. SMART DANTISTAS

Priėmimo valandos: 9.30 - 12 ir 14.30 - 16.
Córdoba 991, piso 5 Dep. B, Cap T. E. 31 - 7060

Amerikietis žurnalistas Keliauja per Baltijos Kraštus

(Tęsinsys iš praėjusio nr.)

Buožės likviduoja daugiausia mokesčiais. Tas pats būdas, kuris sėkmingai buvo panaudotas privatinėi prekybai likviduoti. Apdėti mokesčiais — kitais žodžiais sunaikinti. Šia prasme daug pasako prieš pusantrų metų išleistas pajamų mokesčio įstatymas Estijoje (to pat turinio įstatymai išleisti ir Latvijoje bei Lietuvoje). Įstatymas nustato, kad kolchozo gyventojai moka tik pusę mokesčių normos. Tuo tarpu buožėms taikomi specialūs tarifai. Buožė moka gyvulių mokesčius (už karvę 1300 rubl., už ožką ar avį 100 rublių, už bičių avių 20 rubl.). Kolchoze už avis, ožkas ir kiaules mokėti nereikia. Kolchozas laisvas nuo mokesčių 2 metus už tas žemes, kurios buvo nedirbamos, ir 3 metus, jei žemė reikalinga nusausinti, kelmus išrauti. Kolchozo pajamos iki 2500 rubl. nuo mokesčio atleidžiama. Mokesčio normos: iki 4.000 metų pajamų — 10%, iki 20.000 rubl. metų pajamų — 15%, didesnėms pajamoms — 50%. Buožės dar turi mokėti antimokesčius: iki 15.000 rubl. metų pajamų — 20%, nuo 15.000 rublių ir daugiau metų pajamų — 30%. Buožė įstatymas laiko kiekvieną, kuris vokiečių okupacijos metu ar vėliau naudojosi sandomu darbu, išskyrus tuos atsitikimus, kai pjūties metu buvo sandamos vienas padienis darbininkas arba kai ūkininko šeima nedirbanti; toliau visi tie kaimiečiai, kurie turėjo pajamų savo ūkio mašinomis uždarbiaudami ir visi, kurie „išnaudojo“ kitų darbą už ganiavą, sėklą, pasėlius ar ūkio padargų naudojimą; pagaliau tie, kurie turėjo pajamų iš malūnų, lentpiuvių, karštyklų arba įgydavo ką, kad parduodami uždirbtų.

Buožių sąrašus sudaro kaimo taryba ir tvirtina apskrities taryba, kuri savo patvirtintą sąrašą pateikia mokesčių įstaigai mokesčiams nustatyti. Itrauktasis į buožių sąrašą gali skųstis apskrities taryba, kuri skundą turi išspręsti per 2 savaites. Nepatenkintas apskrities tarybos sprendimu buožė gali dar apeliuoti į respublikos ministrų tarybą, kurios sprendimas galutinis.

Ieškant mokesčių prievarta iš turto buožėm netaikomi nuostatai dėl vadinamo neliečiamo turto (pagal įstatymus turta už skolą likviduojant yra neliečiami tam tikri asmens daiktai). Buožės nuosavybė konfiskuojama visa iki pastutinio daiktelio.

Sovietiniai žemės mokesčiai ir jų ieškojimo tvarka įgalina suprasti, kodėl ūkininkai tų kraštų, kuriuose žemės nuosavybė buvo tradicinė ir paveldima nuo amžių, taip veikiai nuėjo į kolchozus ir kolektyvizacija buvo įvykdyta anksčiau nei plane buvo numatyta. Vaizdo pilnumui reikia žinoti, kad be minėtų mokesčių ūkininkai turi valstybei pilti pyliavas. Ir pyliavų nuostatai buožėm yra nepaprastai žiaurūs.

Pasaulis turi žinoti, kad Baltijos kraštų ūkininkijos nubuožinimas yra tik dalis sovietinio plano savom pozicijom stiprinti. Baltijos ūkininkų nubuožinimas davė puikios medžiagos dar platesnio masto šios rūšies akcijai satelitinė valstybinė kaimui sukolchozinti.

MINDSZENTY PIRMATAKAI

Baltijos valstybėse sovietai išbandė ne tik rytų Europai skirtą ūkininkų nubuožinimo būdą, bet ir sovietinę politiką bažnyčios atžvilgiu, ypač katalikų Bažnyčios atžvilgiu. Atstovavusi Rusijos carų religijai stačiatikių bažnyčia savo laiku buvo palenktą atiduoti cesoriui daugiau, nei priklausė. Po revoliucijos ji nusilenkė naujėm valdovam. Ypač kilus II-jam pasaulio karui Rusijos stačiatikių bažnyčia, pakeisdama kai kuriuos „gyvosios bažnyčios“ branduolius, pasidarė uoli sovietinės politikos tarnaitė. Atvirkščiai reikalai klostėsi katalikų bažnyčios atžvilgiu. Romos katalikų Bažnyčia, jos griežtai disciplinuota hierarchija, jos įtaka tikintiesiems ir ypač jos ryšiai su Vatikanu, sudarė Kremliaus daug daugiau rūpesčio.

Pirmasis veik ištais katalikų gyvenamas kraštas, patekęs sovietam, buvo Lietuva. Latvijoje sovietai rado taip pat stiprią katalikų mažumą. Čia sovietam buvo pirmoji proga išbandyti savo bažnytinei politikai, jos metodom ir takti-

ka, katalikų Bažnyčios atžvilgiu.

Tik sovietinei kariuomenei į Baltijos valstybes išengus, pirmasis sovietų žingsnis katalikų atžvilgiu buvo sukludymas katalikų dvasininkams ryšio su šventuoju Sostu. O netrukus pradėta intensyvi sisteminga akcija prieš katalikų hierarchus kaltinant juos visokių rūšių valstybės išdavimu.

1947 m., taigi dar toli prieš kardinolo Mindszenty areštą, Lietuvos sostinėje Vilniuje išleista pranešime Lietuvos katalikų bažnyčios nariui apkaltinti „bendradarbiaujant su slaptomis kontr-revoliucinėmis organizacijomis“ vertinant ir išsigalvotą veikimą kaip „gėdingiausią Lietuvos katalikų reakcijos istorijos puslįpį“. Pranešime pasakyta, kad Telsių vyskupas Borisevičius sovietinio teismo nubaustas mirtimi kaip „liaudies priešas“, nes padėjęs komunistų vadinamam „terroristam“, tai yra tiem, kurie bet kurio būdu yra priešingi bolševikų režimui. Vyskupas buvo apkaltintas davęs prieglaudą vienam „terroristų“ vadui, kuris, kaip nustatyta, priklausęs bažnyčiai ir kuriam užmaškoti vyskupas jį padaręs bažnyčios tarnu. Tarp kitų apkaltintų buvo du pranciškonai, netoli Klaipėdos esančio Kretingos vienuolyno vyresnieji. Kaltinamuoju aktu įvedu buvę prisidėję prie vienos „terroristų“ grupės ir ginklam pirkti suteikę 200.000 rublių paramos. Kaišėdorių vyskupas taip pat buvo apkaltintas esąs aktyvus teroristų grupės narys, platinęs antisovietinę literatūrą, iš sąskylos sakęs antikomunistines kalbas, savo namuose priglaudęs „terroristus“ ir prisakdinęs naujai suverbuotus sąmokslininkus.

Tame 1947 m. pranešime tvirtinama, kad dvasininkai teroristai yra kalti „asmeniškai nužudę daugelį garbingų darbininkų, vargūnų valstiečių, kolonistų, sovietinių intelektualų, kai kuriais atvejais ištais šeimas.“ Tame pranešime „reakcinė dvasininkija“ kaltinama ne tik teroru, bet ir bandymu katekizuoti žmones, ypačiai jaunimą.

„Moralinė atsakomybė“ už visą antisovietinę veiklą primetama bažnytinei

katalikų hierarchijai, kuri, kaip tame pranešime sakoma, atsisako išduoti kaltininkus. Išvadoje tvirtinama, kad „Lietuvos Romos katalikų bažnyčios vadai tam tikru būdu yra palankūs antisovietinei veiklai“, ir tam „nurodomi Vatikanas, kuris visokiais būdais drąsina slapto fašistinių organizacijų veiklą.“

Iš šių lietuvių davinų aiškiai matyti, kad Lietuvoje išbandyta taktika vėliau bus panaudota prieš katalikų bažnyčią Vengrijoje, Čekoslovakijoje, o netrukus, be abejo, ir Lenkijoje. Būdinga taip pat visur sistemingas bandymas diskredituoti ir masių aktyse sukompromituoti ganytojus tuo pat metu stengiantis laimėti palankumą eilinių dvasininkų, bendrai juos išskiriant iš jų vyresniesiems primetamų kaltinimų ir juos apibūdinant kaip „baisiai pasipiktinusių reakcinia dvasininkijos ir vyskupų veiklą.“ Ir Lietuvoje šios taktikos tikslas buvo padraštinti prokomunistinį „tautinių katalikų“ sąjūdį, pastatant jį prieš bažnyčią.

Vienintelė pamaldoms atidaryta Romos katalikų bažnyčia Maskvoje yra nuo seno maskviškės prancūzų ben-

drumenės šv. Liudviko bažnyčia. Prancūzų įsivyravimą iš jos klebono prancūzo tėvo Tomo buvo pareikalauti raktai. Po to jam tebuvo leista kartą per savaitę laikyti šv. mišias prancūzų diplomatom, kitomis dienomis laisvai lankyti tą bažnyčią jam užginta. Oficialus to patvarkymo pagrindas paskelbtas toks: esą grupė sovietų katalikų paprašius tos bažnyčios. Vykdydama tikėjimo laisvę, sovietų valdžia nutarusi jį prašymą patenkinti. Tikrai netrukus atvyko kunigas iš Lietuvos, prisistatė kaip kun. Adamovič. Kai tėvas Thomas paprašė jį parodyti vyskupo skiriamuosius raštus, jis paaiškino juos įteikęs sovietų valdžiai. (Autorius čia bus suklydęs. Autentiškoms žinioms minimas kunigas yra ne Adamovič iš Lietuvos, bet Rygos lenkas Buturowicz. ELI).

1949 m. vasario m. amerikiečių katalikų kapelionas Maskvoje kun. A. Laberge laikinai sugrįžo į J.V. Jam iš Maskvos išvykus rusai panaikino vizą ir jam grįžti neleido. Jo įpėdiniui kun. L. R. Brassard Maskva labai ilgai vilkino vizą, bet pagaliau, vengdama diplomatinį nepatogumą, vizą davė. Kun. Brassard ir tėvas Thomas yra vieninteliai katalikų kunigai Sovietų Rusijoje. — (ELI).

DAUGIAU PINIGŲ — MAŽIAU SVEIKATOS

Pensilvanijos universiteto rektorius Harold E. Stassen, žymus J. A. V. politikas, lankėsi Anglijoje, norėdamas susipažinti su naujuoju gydymu. Kaip žinome, dabar Anglijoje gydymas yra suvalstybtas: kiekvienas pilietis turi teisę nemokamai gydytis. Ligonines ir gydytojų sąskaitas apmoka valdžia. Stassen kalbėjosi su vienu škotų gydytoju, kuris virš 30 metų dirba industrijoje rajone ir yra pasižymėjęs kaip geras savo srities specialistas. „Labai esu susirūpinęs, kalbėjo rimtu tonu gydytojas — kad dabar nebegaliu taip gerai patarnauti savo ligoniams, kaip anksčiau. Sumanymas, kad visiems žmonėms turi būti nemokamas gydymas, yra labai gražus, bet kai su juo susiduri praktikoje, gaunasi didelių sunkumų. Simuliantai (tariamai ligoniai) nuolat veržiasi į kabinetą, kiekvienu momentu kreipiasi į mane prašydami pagalbos, kuris iš tikrųjų nėra reikalingi, tuo atimdami man brangų laiką; rimtus ligonius prfinti nebėra kada. Anksčiau — kalbėjo gydytojas — aš suspėdavau patarnauti pagalbos prašantiems ligoniams ir man dar atlikdavu laiko paskaityti mediciniskoms žurnalams, dalyvauti gydytojų susirinkimuose, kuriuose aptariamai naujaisi gydymo būdai, o dabar labai daug laiko sugaištu užpildydamas įvairaus turinio spausdintus blankus, liečiančius gydymo statistiką, dalyvaudamas administraciniuose susirinkimuose, ir man nebėla laiko net perskaityti mediciniską spaudą. Pasakyk savo draugams Amerikoje, — pridūrė, — kad niekad nepasiduotų apgaulingai idėjai: suvalstybtinti gydymą“. Pagal naująjį įstatymą Anglijos valdžia sudaro su gydytoju sutartį ir jam moka 18 šilingų (apie 30 pezų) per metus už kiekvieno ligonio gydymą. Specialistams gydytojams, dirbantiems ligoninėse, mokamos algos nuo 1750 iki 2750 svarų (vienas anglų svaras lygus 27 arg. pezams). Perkant vaistus, ligonis turi mokėti vieną šilingą už kiekvieną receptą. Dantų gydymas taip pat yra nemokamas. Nemokamo gydymo pravedimas valstybei labai brangiai kainuoja: jam Anglija išleidžia 1/10 viso biudžeto. Kylančios valstybės išlaidoms, kyla ir mokesčiai, kuriuos turi sumokėti visi piliečiai. Tie mokesčiai Anglijoje pastaruoju metu ypač pakilo ir yra du kartus didesni, negu J. A. Valstybėje. Stassen kalbėjosi ir su daugeliu kitų gydytojų, kurie pasakė tą patį, kaip ir škotas. Nemokamas gydymas atveda daugiausia pas gydytojų tokių ligonių, kurie rimtai neserga, o nori tik namokamu gydymu pasinaudoti. Daugelis darb. pasisakė taip pat prieš nemokamą gydymą. Ką anksčiau darbininkas sumokėdavo gydytojui, dabar tą patį turi mokesčių būdu sumokėti valstybei. Anglijos gydytojai dabar taip yra apkrauti darbu, kad jiems visai nebėla laiko ruošti paskaitas apie tai, kaip nuo ligų apsigauti. Tuo būdu sumažėjo kova prieš užkrečiamas ligas. Dienraštis Times pradėjo atvirai pulti vyriausybę, kad ji permažai kreipia dėmesio į kovą su džiova. Times tvirtina, kad Anglija kovoj su džiova stovi paskutinėje vietoje, palyginus su kitomis valstybėmis. Stassen prieina nuomonės, kad nemokamas gydymas aptarnauja daugiau ligonių, tačiau jų gydymas yra dau blogesnis ir brangesnis, negu anksčiau. Dėl nemokamo gydymo daugiau

darbininkų neateina į fabriką, ir todėl nukentima gamyba. Įvedus nemokamą gydymą, žmonių mirtingumas padidėjo. Dabar Anglijoje iš 10.000 miršta 118 žmonių, o pirmiau mirdavo tik 106. Tiesia, vaikų mirtingumas kiek sumažėjo, tačiau jis vietiek yra du kartus didesnis negu J. A. Valstybėje. Įvedus nemokamą gydymą, Anglijoje kasmet mirė 72.125 žmonės daugiau, negu anksčiau metais. Skaičiai kalba patys už save. A. L.

LIEUVIŲ DRAUGAI

—F. R. Thomson, buv. IRO vadovas Eichštatto lietuvių stovykloje, vėliau aukštas IRO valdininkas IRO centre Vokietijoje, dabar dirba Maniloje (Filipinuos). Jis sakydavo: „Stengsiuos daugiau palikti Vokietijoje, kad daugiau galėčiau padėti lietuviams“. Dabar iš Filipinų ruoš dažnai prisimenas lietuvius ir kaip buvus, paliksias lietuvių draugas.

—Tėvas Pelletier, domininkonas prancūzas, prieš karą buvęs Lietuvoje kaip kunigų seminarijų vizitatorius, dabar sutiktas prisipažino turįs lietuvių kalbos gramatiką ir kasdien kalbąs lietuviškai Marijos maldą už Lietuvą.

—Jurgis Zychowskis, lenkų majoras, kilmės nuo Czenstakovo, tremtyje išmokęs gražiai lietuviškai. Jo susidomėjimą lietuvių kalba ir kultūra pažadino pulk. A. Andriusaitis, o susižavėjimą lietuviams apspūdė „Čiurlionio“ ansamblis, vadovaujamas Mikulskio. Šiandien jis retas lenkas, kuris visiem viešai skelbia, kad VILNIUS priklausio Lietuvai. „Aš nemėgstu tik vienintelio lietuvių — Pilsudskio, kuris, pagrobdamas Lietuvai Vilnių, padarė mūsų tautas priešais“ — sako jis. Be kita ko jis yra didelis katalikas.

—Miss Dorothea Sullivan, Amerikos airė NCWC atstovė Europoje, vaikų našlaičių emigracijos sekcijos vadovė, pasakojosi kartą kalbėjusi su Izabele (Rovaitė) ir kaip ši ašarodama skundėsi, kad lenkai lietuviams pavogę karūną (Vytautui karūnoti). Izabelė kalbėjusi pro ašaras ir tai padarė jai labai didelį įspūdį.

Dabar ji kur tik sutikdama lenką atvirai žeria į akis: „Jūs pavogėte Lietuvos karūną“. Kadangi ji mėgiama ir lenkų, tai jie bando jai aiškintis, bet ji tik patvirtina: „O visgi jūs ją pavogėte!“

—Allen Backer, teisininkas, buv. amerikiečių teisėjas Vokietijoje, karo metu lakūnas, kilme lietuvijs. Jo tėvas Bakanauskas atvykęs į J.V. iš Džukijos. Bet svėtima aplinka, mokykla ir pareigos jį buvo atitolinę nuo savo tautos. Lietuviškai jis temokėjo kelis sakinius. Sutikęs Vokietijoje lietuvių, jų dažnai lankomas, Allenas pasidarė tikras lietuvis. Jis dar jaunas vyras. Užsiminus apie šeimą, jis sako: „Arba visai nevesiu, arba vesiu tik lietuviute. Mano vaikai kalbės tik lietuviškai“. Prisiminus dartinę Lietuvos kančias ir kovas, Allenas akys sužiba, veidas pasidarė lyg metalinis ir jis sako: „Man reikės grįšę po karą į Lietuvą. Aš turiu padėc savo Lietuvai!“

Mielas Skaitytojau, Ar Jau Užsimokėjai „L A I K O“ Prenumeratą?

BOLŠEVIKŲ GAUDOMAS 1940 - 41 M. (5)

Rašo gen. Teodoras Daukantas

5. PRADEDA TARDYTI

Esu vienu vienas. Sėdžiu ankštoje kameroje, esančioje Kauno NKVD rūmų rūsyje. Dienos šviesa krenta pro skylę, esančią lango viršuje. Kai buvau įsakytas plikom rantom išvalyti prisipiaudyta ir priteršta skylę, pro kurią veržiasi į mano kambarį silpna šviesa, įsitikinau, kad ji patenka pro grotas, įtaisytas šaligatvyje prie namo.

Mano kameros ilgis — desimtis žingsnių, plotis — keturi. Palubėj spinkso silpna elektros lemputė. Tik koridoriuje stipri šviesa. Tenai budi sargai ir kai kada tarp savęs kalbasi.

Mane kankina mintis: už ką? Viena gerai žinau, kad niekam nesu bloga padaręs. Kam tad mane suėmė? Ar todėl, kad mane mokiniai mylėjo daugiau negu raudonuosius maskolius? Bet ne: Sovietų Sąjungoje, į kurią tapo įjungta ir mūsų Tėvynė, tik vieną „saulę“ Stalina galima mylėti ir garbinti. Didėsnėi visagalio Stalino garbei žmonės yra verčiami šnipinėti vienas kitą, neapkęsti ir žudyti.

Atsimenu rusų gimnazijos direktorės Rožės Nikolaevnos Bergman žodžius, pasakytus bolševikinio auklėjimo paskaitoje Alytaus gimnazijos mokytojams:

—Kokie jūs, mokytojai, bebūtinėt, vistiek jūs greitai neperdirbsi. Tačiau kiekvienu atveju atsimekite, kad jūsų pareiga yra auklėti vaikuose neapykantą Dieviui. Geras mokytojas turi nuosirdžiai neapkęsti Dievo. Mums reikalingi sąmoningi ateistai (bedieviai).

Dabar atsimindamas tuos jos žodžius vis labiau supratau, kad nėra vietos meilei bolševikų rojuje...

Mano mintis nutraukia sargas. Girdžiu kaip jis prieina prie mano durų ir atrakina jas.

—Pasiruošk eiti! — sako jis trumpai.

Pasiruošti? Man atrodo, kad aš visuomet pasiruošęs.

—Eime!

Praėję koridorių, lipame prie laiptų, vedančių į antrąjį aukštą. Aš nežinau, kur turime pasukti, ir apsidairau.

—Nesidairyk! Rankas sudėt už nugaros!

Antrame aukšte sargas beldžiasi į duris, esančias tiesiog prieš laiptus. Įeiname į tą patį kambarį, kuriame jau vakar buvau.

Šį kartą kambaryje buvo tik vienas tardytojas Dunkov, tas pats kuris tardė ir pulkininką Petraitį.

Kambaryje, kairėje pusėje prie durų stovėjo geležinė spinta, o dešinėje — toji pati kėdė, kurioje vakar sėdėjau. Greta stovėjo mažą sofa, kurioje vargiai galėjo sūtilpti trys žmonės. Kitų baldų nebuvo. Vienintelis langas buvo užleistas gelsvos spalvos užuolaida. Tai buvusio saugumo departamento patalpos.

—Sėsk! — įsako man tardytojas, išklauses sargo raportą, kad jam pristatomas kalnys yra iš ketvirtosios kameros. Kiekvienas tardymas užrašomas į protokolą ir tardytojas pasirašo, nuo kurio iki kurio laiko buvo pas jį tardomas kalnys.

Pagaliau tardytojas kreipiasi į mane ramiu balsu; kaip ir vakar, jis kalba rusiškai:

—Jeigu nori sau gero, Daukantai, prisipažink aiškiai, kuo nusikaltai. Mes įvertinsime tavo prisipažinimą ir sumažinsime bausmę. Taigi sakyk tiesiai!

—Aš niekuo nenusikaltau — atsakau taip pat ramiu ir tyliu balsu.

—Meluoji, svoloč! — šaukia tardytojas. — Nė nemanyk, kad mes apie tave nieko nežinom! Mes viską apie tave žinom! Kad aš dabar čia tave klausinėju — tai tik grynas formalumas: tai tik todėl, kad tau norime bausmę sumažinti, štai kas!

—Bet juk aš visai nesijaučiu kaltas ir net nežinau, kuo aš esu kaltinamas, — kartuju savo pirmąjį pareiškimą.

Tardytojas, tarsi įgeltas, pašoksta nuo fotelio:

—Aš tau sakau, kalės vaike, kad mes puikiai žinom, kaip tu su savo sėbrais po visą Lietuvą organizavai mirties batalijonus!

—Ne tik neorganizavau jokių mirties batalijonų, bet net nieko nesu apie ką nors panašaus girdėjęs. Komisaras Venlova paskyrė mane į gimnaziją. Už tai aš jam buvau dėkingas, nes po to, kai vokiečiai užėmė Klaipėdą, buvau bedarbis. Gimnazijoje visuomet dėsciau geografiją. Pastaruoju metu dėsciau didžiulio sovietų krašto geografiją.

—Ak šitaip! Palauk, mes tuojau kitaip su tavim pakalbėsime!

Paskambino sargui ir įsakė nuvesti mane atgal į rūšį. Ejau visiška nusiminęs ir tikras, kad tiesiu keiu sovietuose tiesos nerasi. Ausyse skambėjo sovietų radio atsišaukimai: „Mes ateinam jums padėti! Jūsų tvarka ir gyvenimo būdas nebus paliesti!“ Tačiau tokios tvarkos nepriklausomoje Lietuvoje nė tikriems nusikaltėliams nebuvo. Supratau, kad tardytojas su manim „manevruoja“, nes nieko apie mane tikro nežino ir todėl meluoja per akis. Reikia gerai apmąstyti padėtį.

Grįžęs į kambarį susikaupiau ir karštai prašiau Apvaizdą apšviesti mano silpną protą.

Du žmonės galėję bijoti, kad aš galiu pasakyti jų pavardes rusams, nes tik tie du buvo rimtai kalbėję su manim politiniais klausimais. Tai buvo salezietis kunigas Dr. Pranas Petraitis ir vienas iš užsienio grįžęs lietuvis M. Gruodžio mėnesį jis aplankė mane Alytuje. Jo nepriėmiau namie, nes nežinojau, kad esu sekamas. Su juo kalbėjau ispaniškai savivaldybės valgykloje, kur valgė visi komunistų komisarai ir valdininkai. Kaip mokytojas, aš turėjau teisę tenai užėiti. Man dabar buvo svarbu žinoti, ar šiuo metu tie lietuviai yra laisvi. Jeigu jie sumiti ir jau tardomi, jie jau galėjo būti prisaratę apie mūsų pokalbį. Todėl pirmoji eilėj nutariau pats savo tardytoją „ištardyti“ ir sužinoti apie jų likimą koku nors netiesioginiu būdu.

(B. d.)

Dar Vienas Lietuvių Kilmės...

1. Naujos epochos pranašas
Kas iš mūsų nėra girdėjęs apie Nikolajų A. Berdiajevą, kuris jau po pirmojo pasaulinio karo ėmė garsėti Vakarų Europoje, 1924 metais išleisdamas išidėtiną antraštę knyga: "Naujieji viduramžiai"? Knyga kaip bematant sukėlė platų susidomėjimą ir buvo pradėta versti į svetimas kalbas. Šalia tokių veikalų kaip O. Spenglerio "Vakarų žlugimas", J. Ortega y Gasset "Masių sukilimas", J. Huizingos "Rytojaus šešėlyje", "Mūsų laikų kultūrinio gyvenimo diagnozė", G. de Reynold "Tragiškoji Europa" ir kt. "Naujieji viduramžiai" užima jeigu ne pirmą, tai ypatingą vietą: aiškiaregiu pranašo žvilgsniu autorius pramato ir žodžiais nusako priežastis ir kelius istorinės tragedijos, kurią nūn žmonija, pirmoji eilė Europa, išgyvena, atskleidamas prieš mūsų akis žmonių giminės istorinės dramos plačius eschatologinius horizontus. Ta didžiulė, sudėtinga epocha, kuri prasidėjo renesansu bei kova prieš viduramžius, jau galutinai pasibaigė, — teigia Berdiajevas. Žmonija žengia į naują, būtent religinę, epochą, prieš tai pereidama per dvasinę tamsą, didelius istorinius kataklizmus, sukrėtimus. "Mes žygiuojame į naktį", — sakė kultūros bei religijos mokslų atstovas dar tuo metu, kada daug kas kalbėjo apie artimą rojaušą įgyvendinimą žemėje. "Priešais mus stovi dar tamsa, per kurią mums reikės pereiti, kol nauja šviesa pasirodys. Pasaulis stovi prieš barbariškumą, nes žmogus yra kūrėjas ne tik Dievo, bet ir velnio vardan". Plėtodamas savo pirmąsias — Dostojevskio bei Solovjovo — dvasinį palikimą, Berdiajevas, kaip matysime, yra padėjęs ir sutvirtinęs kertinius akmenis naujam antropologijai, kuri nūn Vakar. susilaukia didelio, reto susidomėjimo. Sena, garbinga mokslo šventovė Europoje — Oxfordo universitetas — suteikė naujosios antropologijos, naujojo, būtent, religinio humanizmo atstovui garbės daktaro laipsnį. Net ir tokie originalūs katalikiškosios minties šulai kaip Yves Congar, O. P., atvirai pripažįsta gavę iš mastytojų kaip Berdiajevas naujų kūrybos akstinų, sužadinių, polėkių.

2. Kilmės saitai su Lietuva

Mums, lietuviams, Berdiajevas yra įdomus ir artimas ypač dėl to, kad jisai, kaip matysime, sakosi esąs lietuvių kilmės. Be to, ir jis nešė sunkią tremtinio dalį kaip ir mes. Kažkaip net keista, kad neišskiriama trižvaigždė: Dostojevskis, Solovjovas, Berdiajevas, tegu ir iš toli, bet tam tikrais, galima sakyti neišskiriamais, saitais siejasi su Lietuva. Paties Dostojevskio duktė, Aimee Dostojevskytė, savo tėvui skirtoje knygoje: "Dostojevskis atvaizduotas jo dukters A. Dostojevskytės", Muenchen, 1920, 18 pusl., teigia Dostojevskių giminę lietuvių kilmės esant. Kad Dostojevskio religinė pasaulėjauta, ir ypač jo paklibinta religinė problematika, mums nėra svetima, rodo kad ir prof. A. Maceinos "Didysis inkvizitorius" ir jo populiarumas. Kas liečia VI. Solovjovą, tai reik pasakyti, kad mus jungia su juo glaudūs dvasiniai saitai. Jis daugiausia yra prisidėjęs prie filosofinės minties sužadinių mūsų intelektualų tarpe. Antra vertus, lietuvių intelektualai bene daugiausia bus prisidėję prie Solovjovo filosofijos išpopuliarinimo Vakaruose: prof. St. Šalkauskis, prof. Pr. Kuraitis, dr. L. Bistras, prof. Iz. Tamošaitis, prof. V. Mykolaitis - Putinas, dr. K. Ambrozaitis, dr. K. Trukanas, kun. dr. A. Sideravičius, Kun. dr. Gronis ir kt. — visi jie rašė dizertacijas apie VI. Solovjovą, įvairiais požvilgiais supažindindami Vakarų su šio mastytojo minties pasauliu. Lietuvių kilmės kunigaikštis Eug. N. Trubeckojis parašė vieną iš geriausių veikalų apie Solovjovo pasaulėžiūrą (1914). Lietuviš, būtent mūsų prof. V. Šilkarskis, patiekė Vakarams išsamų, puikų įvadą į šio genialaus rusų mastytojo filosofinę kūrybą. Vienas iš geriausių Solovjovo filosofijos žinovų ir karščiausių gerbėjų buvo prelatas A. Jakštas - Dambrauskas, buvęs betarpiškas Solovjovo mokinys bei studentas, paskui daug prisidėjęs prie savo mokytojo minties pasaulio atskleidimo ir išpopuliarinimo Lietuvoje. Ypač jaunąją kartą skatino jis pasirinkti Solovjovą gyvenimo vadovu bei mokytoju. Viename savo laiške, rašytame prieš pat savo mirtį, jis rašė šių eilučių autoriui: nuolat skaityk, gilinkis į VI. Solovjovą, nes kas jo nėra supratęs, tas, galima sakyti, dar nieko nėra gerai supratęs. Jakštui — Dambrauskui, tam mūsų didžiajam žiburiui, užgesus, prie jo buvo rasta neseniai užversta knyga... Tai buvo vienas tomas iš Solovjovo raštų... Kaip tik a. a. Jakšto - Dambrausko paskatintu poveikyje 1938 m. Paryžiuje ir užmezgiau kontaktą su Berdiajevu, kuriame tikėjau rasti kaip ir patį artimiausią žmogų Solovjovo kūrybai bei asmeniui. Grįžus į Lietuvą, teko pasiųsti laiškais, kur tarp kitko užkliudy-

tas buvo ir Dostojevskio kilmės klausimas, kalbant apie istorinius Lietuvos ir Rusijos likimo kelius, tų kelių susikryžiuojimą, mįslingą tų dviejų tautų ateitį. Laiške, rašytame 1938 m. rugpjūčio mėn. Berdiajevas pasisakė dėl Dostojevskio ir — mirabile dictu — dėl savo paties kilmės, laiško pradžioj pareikšdamas, kad laiškas dėl dviejų kaimyninių tautų — Lietuvos ir Rusijos — istorinių likimo kelių jį "giliai sujaudinęs". Jis, Nikolajus Berdiajevas, esąs lietuvių kilmės. Jo protėviai lietuviai XVII amž. iš Vilniaus krašto atvykę į Kijevo, jo gimtinį miestą. Šituos faktus išskeldami, anaip tol ir nemanome kūrėjų bei mastytojų kaip Dostojevskis Berdiajevas, Čadajavas ir kt. savintis sau. Vienok tokie faktai liudija, kaip mūsų tautos gajus, veržlus kūrybos genijus, svetimų jėgų ilgus amžius užslopintas, ieškojo sau ir surado pašalinių, "požeminių" kelių bei būdų išsimušti, pasireikšti, stipindėti, per tai tarnaudamas jau ne mūsų, o kitų, kaimyninių tautų garbei ir didybei. Širdį kiekvienam iš mūsų gelia, pagalvojus apie Adomą Mickevičių, tą didįjį poetą tremtinį, keliantį iš ilgo amžių mego istorinę legendarinę Lietuvą, apdainuojantį Lietuvos heroiską praeitį, Kauno apylinkių grožį, Nemuno, Neries žieduotas pakrantes, kur vandenį semia lietuvaite, o veidas skaistesnis už bangą ir akys už dangaus mėlynę... Kiekvienam iš mūsų gaila, prisiminus likimą O. Milašiaus, kuris sirgo gimtosios žemės nostalgia, sapnuose regėdamas brangią Lietuvą, nusėtą mėlynais ežerais, nusagstyta mediniais kryžiais pakelėse... Ak, tas nelemtas tėvynės praradimas ta nelemta tremtis, tiek daug mūsų artimųjų palietusi... Ji skaudžiai palietė ir tą patį Berdiajevą.

(Pabaiga sek. nr.)
Rašo Prof. Dr. A. Paplauskas-Ramūnas

"HANELĖ" LIETUVIŲ SALĖJE

Gegužės 7 d., Motinos Dienos proga, Lietuvių Parapijos Salėje, Avellanedoje, buvo pastatyta Gerardo Hauptmanno "Hanelė". Veikalą režisavo ir suvairiausiai (Hanelės) vaidmenį atliko aktorė Beatričė Kleizaitė-Kerbelienė. Tėvą vaidino St. Stanaitis, seserį Morta — E. Mačernienė, keleivį — Vyt. Gruodis, Henkę — Vyt. Jusaitis, mokytoją — A. Matukas, motiną — O. Stanaitienė, Pleškę — P. Mačernis, eiguļ — J. Maslavėckas, gydytoją — H. Bagdonas, Tulpę — U. Šilaičienė, Hetę — M. Misiūraitė, anstolį — R. Malėla, siuvėją — K. Balsys ir angeliukus — Kisieliūtė, Sakalauskaitė, Masiulytė ir Povilaitytė. Dekoracijas piešė dail. Romualdas Kuprevičius.

G. Hauptmanno "Hanelė" yra lyrinės mistikos ir subtilios psichologijos veikalas. Nežiūrint savo paprastos kompozicijos, iš aktorių šis veikalas reikalauja didelio pasiruošimo ir sugebėjimo. Jeigu režisore ryžosi pastatyti šį veikalą su mėgėjiškais pajėgomis, tai ne todėl, kad nebūtų supratusi ir įvertinusi jo statomų vaidybinių ir kitų reikalavimų. Neturėdama po ranka tinkamesnio vei-

kalo Motinos Dienai, ji pasirinko "Hanelę", vaizduojantį motinos netekusios našlaitės likimą. Šiuo atžvilgiu, be abejo, jos pasirinkimas buvo labai vykęs. Esamos sąlygose ir per taip trumpą

Beatričė Kleizaitė - Kerbelienė

laiką jos patiekta "Hanelė" užsitar nauja visiško pripažinimo ir pasiliks kaip drąsus žingsnis pirmyn mūsų lietuviškosios kolonijos scenos istorijoje.

1948 m. buvo susikūręs aktorius Juozas Valentino vadovaujamas teatras "Garnys", pastatęs pora pasigėrėtinų vaidelių mūsų scenoje. Kai kuriems jo dalyviams iš Bs. Aires išvykus, darbas praktiškai sustojo. "Hanelės" pastatymas yra naujas kvietimas mūsų kolonijos teatralams susijungti į pastovesnį vienetą ir bendromis jėgomis ugdyti lietuviško dramos teatro idėją. Ši idėja yra vėta plataus mūsų kolonijos susidomėjimo, visiško pritarimo ir realios, apčiuopiamos paramos.

"DAINA"

(ANTIGUO CANTO POPULAR LITUANO)

Recogido por OSCAR WLADISLAS DE LUBICZ MILOSZ y traducido al español por Lysandro Z. D. Galtier, miembro fundador de la "Association des Amis de Milosz"

Especial para "LAIKAS"

Joven soy y hombre de armas llevar, guerrero de lejanas tierras.

Quando dije adiós al padre, la luna alumbraba al cielo.

El cielo por la luna está bañado y sé que ahora el padre llora.

De día el cielo es dorado y sé que la madre llora.

Quando me despedí de los hermanos, brilla el cielo estrellado.

Estrellas brillan en el cielo ahora y mis hermanos por mí lloran.

Quando me separé de mi hermana, las peonias recién se abrian.

Peonias en el jardín florecen: piensa mi hermana en mí y solloza.

Quando me separé de mi amada, el lirio en el jardín brotaba.

Lirios en el jardín florecen: deshecha en llantos está la amada.

Forzoso es que yo seque tanta lágrima, forzoso es que al hogar regrese.

Joven soy y hombre de armas llevar, guerrero de lejanas tierras.

KULTŪROS KRONIKA

• Straipsnis apie lietuvių poeziją. — Didelis kultūros žurnalas "Historium", išleisvas Buenos Airezė, gegužės mėnesio numerį išspausdino K. Čibiro straipsnį apie J. Aisčio ir B. Brazdžionio poeziją ("Lituanica a través del prisma de sus poetas deserrados"). Straipsnis skoningas, su poetų fotografijomis.

• K. Čibiras, atvykęs iš Montevideo, kurį laiką pabuvo Buenos Airezė, kur rūpinasi dar vienos savo knygos apie dabartinę būtį Lietuvoje atspausdinimu.

LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS

Ventos leidykla, kuri atlieka Lietuvių Kalbos Vadovo spaudos darbus, mus informuoja apie tolimesnius vadovo spaudos darbus. Veikalas galutinai suleidytas — išėjo 602 pusl. Iki šio laiko perskaityta 5-7 korektūros. Pirmieji 320 puslapių visiškai paruošti ir 20 lapų jau spausdinama. Likusiems 300 puslapių dar reikės pataisyti 2 korektūros. Spausdinama liuksusiniame popieriuje. Taigi, nors ir pamažu, bet planingai ir tiksliai rieda mašinos. Daroma viskas, kad knyga greičiau pasirodytų, ir ji tikrai išvys dienos šviesą.

Juozas Lingis, žinomas mūsų etnografas, rašytojas ir vertėjas, iš Faluno miestelio vėl persikėlė į Švedijos sostinę Stockolmą, kur gavo darbo Jūrų karo istorijos muziejuje. Naujai leidžiamai enciklopedijai davė daug medžia-

gos apie Lietuvos kultūrinį, ekonominį ir politinį gyvenimą. Iš norvegų kalbos verčia Sigrid Undset romaną — "Dagantis krūmas". Peržiūri anksčiau išverstą Nobelio premijos laureato Sillanpaa veikalą "Silja". Yra numatęs paruošti švedų novelių antologiją lietuvių kalba. Niežiūrint tarnybos, gausių literatūrinių darbų ir šeimos reikalų, dar renka medžiagą ir savo daktarato darbui.

Vincas Ramonas, pragarsėjęs savo romanu "Kryžiai", kuris pasirodė ir lietuvių kalba, šiuo metu gyvena Australijoje. Dirba vienoje miškų urėdijoje. Čia iš pagrinų perrašo savo dar Lietuvoje parašytą romaną "Dulkės raudoname saulėleidy" ir ruošia novelių rinkinį — romaną, kuriame vaizduoja miestiečio lūžimą pirmosios bolševikų okupacijos metu.

Paulius Jurkus baigia plačios apimties tautosakos motyvais sukurtą poemą "Juodvarniai", kurios dalis buvo atspausdinta "Aiduose". Turi paruošęs spaudai eilėraščių rinkinį "Namų ugnis", legendų knygą. P. Jurkus tikisi, kad šias tris knygas pavyks gal būt atspausdinti dar Vokietijoje. Be literatūrinių darbų, dirba pedagoginį (mokytojų) darbą Schw. Gmuendo lietuvių gimnazijoje. Ruošiasi emigracijai į J. A. V-bes.

—Prof. dr. A. Paplauskas-Ramūnas pakviestas vienu iš redaktorių tarptautinio pedagoginių mokslų žurnalo, kurį leidžia Panamerikinė Pedagogų Sąjunga.

—Žinomas Lietuvos draugas prancūzų generolas ir universiteto profesorius (kurį laiką profesoriaus Kaune V. D. Universitete) Raymond Schmitt-lein parašė plačią studiją apie prancūzų rašytoją Prosper Mėrimėe novelę iš Lietuvos bajorų gyvenimo vardu "Lokis". Su tokia lietuviška transkripcija ji buvo šiomis dienomis ir šleista prancūzų zonoje, labai vykusiai iliustruota dail. V. K. Jonyno 27 medžio raizniniais. Tai didžiulis 316 pusl. didelio formato veikalas, atspausstas labai gerame popieriuje, dedikuotas aukštajam Prancūzijos komisarui Vokietijoje generolui Pierre-Marie Koenig'ui.

Reikia pažymėti reikšmingą faktą, kad dar viena proga Lietuvos vardas buvo gražiai paminėtas ir pagarsintas. Knygos autorius ir iliustratorius čia nusipelnė didelę lietuvių tautos padėką.

KAZYS BRADŪNAS

RAMINTINĖ

Klausyk, girdžda girioj medeliai—
Neverk, neverk.
Žiūrėk, dulka vėjųj keleliai —
Neverk, neverk.

Medeliai girdžda, keleliai dulka —
Neverk, neverk.
Parjoja, grižta brolelių pulkas —
Neverk, neverk.

VIDURDIENIS PRIE ŠVENTOJO EŽERO

Ridinėjasi saulelė dirvonėliais.
Dobilas dobilėlis auge.
Už girelių girii debesėliai
Šaltąjį ežerėlį saugo.

Kulgrindom piliakalnis atėjo,
Prie jo kojų miega vėsios bangos.
Paskutinis rasos lašas nuskambėjo.
Ant raukšlėtos, tūkstantmetės rankos...

Ridinėjasi saulelė dirvonėliais.
Dobilas dobilėlis auge.
Už girelių girii debesėliai
Šaltąjį ežerėlį saugo.

LIETUVIŲ KULTŪROS ŽURNALO "AIDAI" BIČIULIAI
Birželio 11 d., sekmadienį, 18.00 val., Lietuvių Salėje, Brasil 835,
Avellanedoje, rengia didelį

VAKARA

Programoje:
1. Elenos Kuprevičiūtės smuiko rečitalis, akompaniuojant pianistui Andriui Kuprevičiui;
2. Aktorės Lidi jos Petravičienės deklamacijos;
3. Pianisto Andriaus Kuprevičiaus fortepijono rečitalis.
Po programos — šokiai. Bilietai gaunami iš anksto.

Savo atsilankymu paremsime lietuvišką kultūros žurnalą.

SEKMDIENIO RIMČIAI

LIETUVOS VYSKUPŲ LAIŠKAS JAUNIMUI

KAUNO ARKIVYSKUPAS METROPOLITAS IR KITI TREMYJE ESĄ LIETUVOS VYSKUPAI VISAM LIETUVIŲ JAUNIMUI

siūnia sveikinimą ir ganytojią laimiuimą

MYLIMASIS JAUNIME!

Visai mūsų tautai ir Jums sunkiais laikais, tarsi paguodos ir pagalbos ženklą iš dangaus, mes pranešame Jums malonia naujiena. Šventasis Tėvas PIJUS XII, atsakydamas į Lietuvos Vyskupų ir tikinčiųjų prašymą, paskyrė ir paskelbė neatšaukiamai ir visiems laikams SVENTĄJĮ KAZIMIERĄ YPATINGU Danguje esančiu Globėju visam Lietuvos Jaunimui. Tą neseniai gautą žinią šiuo laišku mes Jums ir skelbiame.

PP. PIJUS XII AMŽINAI DALYKĄ ATSIMINTI

Sventoje Eklezijoje (Eklezija — Bažnyčia — Red.) jau seniai išgalėjo tas paprotys, kad Romos Popiežiai tautoms ar atskiroms bendruomenėms skirtų Dangiškų Globėjų pas Dievą, kurie joms sviestų kaip aiškūs krikščioniško gyvenimo pavyzdžiai, būtų kartu ir padėtų atsidiurusiems šio nelaimių pilno gyvenimo sunkumuose. Ypač tai turi didžiausios reikšmės šiuo pilnu sumišimo mūsų laiku, kuriame, po žiauriausio karo siautėjimo, MES matome tarpe kitų ir Lietuvos tautą, o ypatingai jos jaunikačius ir jaunuolius prisilėgtus neapsakomos nelaimės; kai neseniai visame pasaulyje vyko ginklų kova, visų geriausi iš to jaunimo narsiai kovojo ir atidavė savo gyvybes už altorius ir šeimų židinius, ar pasmerkti darbams yra ištremti į tolimus ir nesvetingus kraštus; kiti priversti tarnauti svetimos kariuomenės ne be didelio pavojaus savo tikėjimui ir doros tyrumui; kiti, pasilikusieji tėvynėje, yra suvedžiojami bedievių viliojimais ir gundymais, ypatingai tie, kurie mokosi jaunimui skirtose įstaigose, kad ten giliau persimty vadintame komunizmo mokslu; kiti pagaliau, kurių priskaitomą daugiausia, netekę tėvynės, turi apsigyventi Europos, Vidurinės Amerikos, Australijos kraštuose ar kitose vietose. Taip didelėje tat nelaimėje, už kurią didesnė nėra buvę visoje Lietuvos tautos istorijoje, šitos tautos jaunimas, ištikimas savo senam tikėjimui, su didesniu atsidiėjimu šaukiasi pagalbos šventojo Kazimiero, trečiojo to paties vardo Lenkijos Karaliaus sūnais ir Lietuvos Kunigaikščio, kurio garbinimas jau seniai pas jį buvo paplitęs.

Šiame rinkiniame Jaunikaityje, kuris sulaukęs vos 25 metų savo amžiaus, baigė visokio šventumo pilną savo gyvenimą, taip skaisčiai pasireiškė ištikima Apaštaly Sosto ir Katalikų Religijos meilė, kad jis uoliai stengėsi pašalinti iš tėvynės atskulos (schizmos), nuodus.

Sventas Kazimieras buvo didelis Dievo Gimdytojos Marijos garbintojas ir jau miręs rastas savo rankose laikęs popierį su įrašyta Jos garbei giesme. Ypatingu gi pagyrimu Šv. Kazimieras yra aukštinamas, kad visą savo gyvenimą išsaugojo save nepalietę bet kokio skaisybės suteptimo. Jis yra tikrai vertas, kad ir šiais laikais, kada skaisybės dorybė yra puolama visokiais būdais ir priemonėmis, būtų nepulnėtai ir

teisngai pastatytas Lietuvos Jaunimui kaip kilnas ir tikras pavyzdys.

Visa tai apsvarstę šios tautos Ganytojai, taip pat daugelio jų vientaučių vardu, per garbingą Brolių Vincentą Padolskį, Larandos Vyskupą, išreiškė MUMS prašymą, kad MES maloningai teiktumėms paskelbti Šv. Kazimierą Ypatingu Lietuvos Jaunimo Danguje esančiu Globėju.

MES gi visa širdimi apgalvestaudami taip skaudžią šios tautos nelaimę, o ypatingai tų iš jos, kurie dar jaunystės žydėjime yra, mielu noru laikėme primtiniais jų pagėdinimus, kad minimojo Dievo Tarno garbinimas kasdien vis labiau didėtų ir galėtų duoti vis gausnes šventumo ir paguodos iš auktybių vaisius. Todėl MES, atsilaukę taip pat garbingiausią MŪSŲ Klemensą Šventosios Romos Eklezijos Kardinalą Mikarą, Veletri (Velinterno) Vyskupą ir Šventosios Apeigų Kongregacijos Prefektą, šiuo raštu ir visiezas laikams,

Kun. St. Grigaliūnas

LIETUVIŠKAS GEGUŽĖS MĖNUO

Lietuva brangi, mano tėvyne...! Kaip tu graži gegužės mėnė! Ką tik pradėjusi iš žiemos miego, pakeiti savo išvaizdą žaliuojančia spalva, pasipuoši gražiomis, kvapniomis gėlėmis. Tave linksmina viversėlių ir kitų paukštelėlių čiulbėjimas. Viskas atgimsta.

Šiame gražiausiame metų mėnesyje lietuvis ypatingu būdu prisimena ir garbina dangiškąją motiną Mariją. Grįžta iš laukų artojai renkasi kamynai ir sūtarčiai traukia:

“Sveika Marija, motina Dievo Iš dangaus duota naujoji Ieva, Palaimink laukus mūsų šalyje, Gink mus nuo bado, Sveika Marija...”

Mergelė šventa, pilna malonės, Platink vienybę, sutaikink žmones, Naikink rūstybę mūsų šalyje, Suteik ramybę, Sveika Marija...

Per Mariją atėjo žmonijai išganymas, tikrasis dvasinis džiaugsmas, tikrasis pavasaris. Lietuvis su Marija taip susigyvenęs, kad kiekviename džiaugsmo ir varge randa joje paguodos ir ištvermės.

Miela Lietuvė! Tavo vaikai išblaškyti po įvairius pasaulio kampus, negali Tavo kiemeliuose ir seklyčiose susirinkti pagarbinti dangiškąją Motiną. Žiaurusis priešas nori Tave net iš pasaulio žemėlapiu išbraukti. Bet Tavo kilnis vaikai, pasitikėdami Marijos užtarimu, kantriai neša vergijos našta tolimajame Sibire ir laukia prašvintančio pavasario.

Gabenamas Sibiran šiuos žodžius rašančio gerai pažįstamas senukas P. Š. su dukrele O. Vargšas senelis: ir tas turi teisės mirti savo mylimoj Tėvynėj! Savo gyvenimo paskutiniąsias dienas turi baigti neįjengiamuose miškuose, nepakeliamuose spieguose ir, kas svarbiausia, be religinės paguodos. Išvežamas prašosi enkavedistų leidimo užsukti bažnyčion, bet šie neleidžia.

Senelis, vos gyvas, kerta drauge su kitais Solovkų salose miškus. Išvargęs, išbadėjęs, peršalęs, mirtinai suserga. Vieną naktį kažkas beldžiasi į duris. Prašosi pakeleivis nakvynės. Įsileidžia.

Vysk. Teofilijus Matulionis, ką tik grįžęs iš Sovietų Sąjungos.

MES tai tikrai žinodami ir rimtai apsvartę bei Apaštalinės galios pilnybe, Šventąjį Kazimierą išpažinėja patvirtiname, paskiriame ir paskelbiame visos Lietuvos Jaunuomenės Ypatinguoju Danguje esančiu GLOBĖJU pas Dievą, pridėdami visas ir kiekvieną atskirai pagarbą ir liturgines privilegijas, kurios pridera Ypatingiems bendruomenių Globėjams, visai neturint galios tai sukliudyti bet kokiems kitiems dalykams. Tai skelbiame, patvarkome, nusprenddami, kad šis raštas yra ir pasilieka tvirtas, galiojantis ir visada veikias: kad iš jo seka ir įgauna pilnos galios ir nepaliečiamos pasėkos; kad tie, kuriuos tai liečia ar galės liesti, dabar ir ateityje galės pilniausiai tuomi remtis; nuodabar tampa niekingu ir neturiniu vertės visa, jeigu šiais dalykais kurio kito autoriteto, žinant ar nežinant, būtų kas bandoma kitais patvarkyti.

Duota Romoje pas Šventąjį Petrą po Zvejo Žiedu, 11 birželio mėnesio MCMXLVIII, Mūsų Pontifikato dešimtais metais.

Ypatingu Jo Šventenybės įsakymu Už Emin. Kardinalą Valstybės Sekretorių (pas) J. Bapt. MONTINI Subst. Scr. St. (Pabaiga sek. nr.)

Duktė nupasakoja nepažįstamajam apie tėvo sveikatos padėtį, pergvenimus, troškimus. — “Neliūdėk, senel! Mūsų visų tokia dalis”, guodžia pakeleivis. — “Kaip neliūdėti šioje padėtyje”, tęsia senelis. “Juk aš jau nebeturiu vilties sugrįžti Tėvynėn. Su visišku pasitikėjimu prašiau Mariją, kad prieš mirsiant galėčiau apsiplauti šventu Atgailos sakramentu ir kad Viešpaties tarnas mane sustiprintų paskutinėje mano kelionėje. Mano širdies troškimas dar neišsipildė. Teneišdrįsta pasirodyti mirtis! Neįjaugi Marija, Dievo Motina, leistų man nusivilti?”. — “Dėkok Dievui, senel!”, sušuko pakeleivis. “Marija tavo maldos išklauskė...” Ir tai taręs, atėgė savo krutinę ir parodė aukštin kryžių. Tai buvo mums gerai žinomas mūsų tautietis J. E. vyskupas Teofilijus Matulionis, to pat “kategorijos” tremtinys, slaptas dieviškosios paguodos angelas. Senelis paėmė iš vyskupo rankų kryžių ir karštai jį bučioja. “Tėve, išklausk mano nuodėmes, iškelk savo kunigiškas rankas ir užtikrint man Dievo gailėstingumą...” Vyskupas patenkina senelio prašymą, atlaiko prie jo vargano guolio šventas Mišias, sustiprina Kelionės sakramentu ir neapleidžia, iki senelis ištaria paskutinį kartą Jėzaus ir Marijos vardus.

Tai tikras faktas. Marija neapleidžia ir kenčiančiųjų mūsų brolių. O mes ar esame verti jos vaikai, Ja pasitikime ir širdingai Ją mylime?

Baltų Dvasininkai Švedijoje

Švedijoje tarp evangelikų dvasininkų eina didelė akcija už tai, kad Baltijos kraštų pabėgę dvasininkai būtų įjungti į bažnyčios tarnybą Švedijoje. Estų Švedijoje yra per 24.000 ir latvių apie 5.000, tarp jų yra 32 dvasininkai, kurie ligi šiol eiliniiais darbininkais dirba fabrikuose ar restoranuose. Švedai nori dabar parodyti savo humanškumą, o jis ir apsimoka, nes savų dvasininkų švedai neužtenka. (ELI)

I Dievą... Per Atomine Bombą

Žinomieji rašytojai ar filosofai, kaip J. Maritain, H. W. Anden, James Burnham, A. Koestler ir kiti — viso apie 25 — gavo iš New Yorko laikraščio “Partisan Review” tokius klausimus: 1) ar žmonija gali toliau išsilaikyti be reli-

MOTERŲ PASAULIS

MOTINŲ RANKOSE LIETUVOS ATEITIS

Rašo L. GRAUŽINIENĖ

Lietuvių tauta yra nepaprasta tauta. Tiek kartų amžių bėgyje norėta buvo jį palaidoti, tiek metų jos ir vardas iš žemėlapiu buvo išbrauktas, tiek buvo stengtasi jos gyventojai nutautinti, jos kalba suniekinti, net spausdintas žodis ilgai jai buvo uždraustas, o ji visa tai pakėlė, visa kantriai nukentė ir išliko gyva. Ne tik gyva, bet ir gajai ji pasirodė, nes, kai tik atsirado palankios sąlygos, kai tik pavyko atgauti nepriklausomybę, tuojau atsigavo, sustiprėjo ir subujavo, nepaprastu tempu vydomasi kultūringasis pasaulio istorijoje kito tokio pavyzdžio, kad per taip trumpą laikotarpį tokią pažangą būtų, kuri kita tauta padarius kaip kultūrinė, taip medžiaginė srityje.

Tačiau ne vien tik lasvėje ir gerbūvyje lietuvių tauta parodė savo gyvybingumą. Ji ir žiaurios priespaudos laikais sugebėjo ne tik išsilaikyti, bet ir pamažu paruošė visą eilę veikėjų, inteligentų, kurie paskui ir parengė dirvą nepriklausomam gyvenimui.

Šiandien, kada didžioji tautos dalis, jos tikrasis kamienas, ir vėl skaudžią vergovę kenčia, mes net nežinome, kaip didelis yra jų atsparumas. Ir mums neaišku, kaip ilgai jie pajėgs išsilaikyti, ypač turint galvoje naują pavergėjų metodą — deportuoti atsparumą rodančiąją tautos dalį.

Bet mes gerai žinome, ką veikia ir kuo pasižymi tie laimingieji, kuriems pavyko ištrukti iš sovietinio rojaus, bei ta tautos dalis kuri jau seniau buvo pasirinkusi sau išieivio deli. Ir čia, nekaltant apie išimtis, kurių visur pasitaiko, mūsų tremtiniai, pirmiau Vokietijoje, o šiandien jau po visą pasaulį išsisklaidę, išemigravę, tautiškuo, lietuviybės palaikymo atžvilgiu pasireiškė visai gerai. Visur, kur tik atsiranda saujelė lietuvių, tuojau buriama į draugijas, tuoj kultivuojama lietuviška daina, lietuviškas žodis, organizuojama tautiniai ansambliai, skautai, sporto rateliai... Kur tik galima, steigiamos lietuviškos parapijos, lietuviškos mokyklos. Jaunimas turi progos savo tarpe bendrauti, kuria lietuviškas šeimas. Žodžiu — dirbama lietuviškas tautinis darbas, kur kiek pajėgiama, kiek vietinės sąlygos

laidžia. Jų pavyzdžio paskaitintos taip pat gyviau ima veikti ir senųjų išieivų draugijos, kurių eiles dažnai papildo nauji atvykėliai.

Tačiau kad šis lietuviybės išlaikymo ir jos puoselėjimo darbas klestėtų ir apimtų visus lietuivius, kad jis duotų kas kart gausenįjį vaisių, kad jo pagalba galėtų pritraukti ir visą nutautėjantį senesnių išieivų jaunimą, tam būtina reikalingas lietuvių šeimos pritarimas ir jos pagalba. Nes jeigu tėvai nesirūpins, kad jaunimas burtųsi ir bendrautų savo tarpe, jeigu neišmokys jų lietuvių kalbos, jei nesistengs leisti jų lietuviškon mokyklon, jeigu pro pirštus žiūrės į draugavimąsi su kitataučiais ir net nesipriešins, o ko gera pritaris mišrių šeimų sudarymui, tada žinoma pamažu ims nykti lietuviškas veikimas, mažės susipratusių lietuvių skaičius ir laikui bėgant sutirpsime kita-taučių jūroje.

Lietuviška šeima yra tikrasis lietuviškumo branduolys. Šeimos gi pagrindas, jos svarbiausioji atrama — tai motina. Jeigu motina išauklės vaikus lietuviškoji dvasioji, išmokys juos savo kalbos, jei ji duos lietuviškas gaires savo šeimos laivui, tai jis išsilaikys kad ir didžiausioj svetimųjų įtakų jūroje, pergvenks kad ir didžiausias audras ir pavojus. Nes motinos įtaka šeimai yra didelė, žinoma, jeigu ji sugeba ir nori ją tinkamai panaudoti. Ji gali atsverti visas neigiamas pašalines įtakas, gali neutralizuoti svetimos mokyklos veiksnį, gali šiaip ar kitaip nustatyti vaikus Lietuvos bei lietuviškumo atžvilgiu. Žodžiu — motina gali išauklėti savo vaikus Lietuvai ir jaus savo tautai prarasti.

Tad gerai įsisąmoninkime, lietuviškos motinos, kokia didžiulė atsakomybė mums tenka ypač šiais taip sunkiais mūsų Tėvynei laikais. Gerai supraskime, kad mūsų rankose yra Lietuvos ateitis, nes jeigu mes pačios nebesulauksim grįžti valandos, arba sugrįžusios nebeturėsimė jėgų savo sunaikintam kraštui atstatyti, tai turės tatau padaryti mūsų jaunoji karta, todėl ją žūt — būt turim Lietuvai išlaikyti.

gijos? 2) Ar mūsų amžiaus vidury bus toks istorijos tarpsnis, kurį galima laikyti atsivertimų ir istorijos posūkių laikotarpiu? 3) Ar nukryps Amerikos šviesuomenė į religiją?

Labiausiai nustebino visus ne tiek patys klausimai, kiek tai, kad juos iškelė sociol. politinio pobūdžio laikraštis. Į juos atsilipepamas “New York Herald Tribune” (europinė laidoj) teigia, kad tokie klausimai jau rodo Amerikoje didėjančią baimę ir visuotinį gyvenimo netikrumą. Technikos laimėjimų laikais, rodančiais mokslo galybę, kuri sykiu grąsina visiška sunaikinti pasaulį, net didžiausi skeptikai eš linkę peržiūrėti savo nusistatymus į begalybę, į Dievą.

Europoje ar Amerikoje Saugiau?

Prancūzų laikraštis “Carrefour” paskelbė vieno amerikiečio iš Detroito laišką savo bieliuiui Prancūzijoje.

—Mano brangusis, — rašo amerikietis — aš su malonumu prisimenu tuos laikus, kuriuos mes leidome bendrai fronte. Su meile tave mini ir mano žmona, kuri labai norėtų pamatyti saldžiąją Prancūziją. Ir mano babies myli tą kraštą, kurį jų papa myli. O reikalas toks: tu žinai, kokia baimė mus apima dėl karo. Mes esame labiausiai eksploatuoti karo grėsime, nes mes dirbam atomines, mes kalam ginklus. Mus pirmuosius ir norės sunaikinti. Man atėjo mintis vaikus ir žmoną iš Amerikos išsiųsti pas tave į taikiją ir ramiąją Prancūziją, kuri yra visų emigrantų ir skriaudžiamųjų prieglaudos idealas. Globok mano babies ir žmoną, o aš jau nepagalėsiu dolerių.

Prancūzas, gavęs draugo laišką, sakosi, ilgai galvojęs, ar jis, ar draugas pakvaišęs ir priėjęs išvadą, kad amerikietis labai protingas. Pats laikraštis savo išvados nepaskelbė. Mums atrodo, kad amerikiečiui nėra baisesnio dailto, kaip atominė bomba, kuri veikiau sprogs Amerikoje, kaip Prancūzijoje. To-

dėl jis nori bėgt Europon. Kas pažįsta bolševizmą, tam jis baisesnis ir už atominę bombą ir nuo jo bėgtų ko toliausia.

Įs Bs. Aires ir Avellanedos 12 KLIERIKŲ APLANKĖ LIETUVIŲ PARAPIJĄ

Gegužės 25 d. 12 klierikų iš Villa Devoto seminarijos (Bs. Aires) aplankė savo kurso draugų klieriką Vytautą Palubinską Lietuvos Parapijoje. Ta proga teologijos studentai susipažino su lietuvių parapijos įstaigomis, dalyvavo kriožiškoj asadoj ir jaukiai praleidę visą popietį, pavakare grįžo namo (L.)

LIETUVIŲ MOKYKLA MINEJO GEGUŽĖS 25

Argentinos Laisvės — Gegužės 25 — dienos proga Lietuvos Aušros Vartų mokykla Avellanedoje, Šv. Kazimiero seserų vadovaujama, 10 val. Lietuvos Salėje surengė gražų minėjimą, kuriame dalyvavo visi mokiniai su savo tėvais. Programą išpildė patys mokiniai, jų tarpe visi lietuviukai.

“VYČIŲ” VERMUTAS

Gegužės 25 d. proga Argentinos Lietuvos Jaunimas “Vyčiai” 18 val. Lietuvos Salėje Avellanedoje surengė šeimynišką pobūvį — vermutą. Po to buvo uždarai šokiai. Pažymėtina, kad Vyčių skaičius nuolat auga, prie jų vis daugiau prisideda neseniai atvykusio jaunimo. Jie ir finansiskai yra viena iš geriausiai stovinių organizacijų. (L.)

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS ADRESAS:

Juan Maria Pérez 2820, Montevideo. Telef. 41-55-91.

Išnuomojamas naujo namo aukštasis KRAUTUVEI

su kambariu gyventi Carlos Fiorito 522, Avellaneda Teirautis “LAIKO” Administracijoj.

Liet. Pamaldos Montevideo Mieste

vyksta antrąjį mėnesio sekmdienį 10 val. Švč. Jėzaus ir Marijos Širdžių parapijos bažnyčioje, Posolo 4025, pustrėčios kvadros nuo avda. Gral. Flores. Priveža visos susisiekimo priemonės, kurios eina per avda. Gral. Flores Hipodromo Nacional kryptimi. Tran. 28 ir omnib. 156 priveža arčiau. Iš ceriško omnib. 210 reikia išlipti avda. Gral. Flores ir Cno. Corrales, viena kvadra prieš c. Posolo.

Liet. Pamaldos Rosario Lietuviams

Kas sekmdienį Buen Pastor koplyčioje, Laprida ir Virasoro gatvių sankryžoje, 10.15 val. Aukštumas: San Martín 2900.

ROSARIO LIETUVIAI

Lietuvių Tautinis Ansamblis š. m. gegužės 20 antrajam savo didumu pusmilijoninio miesto teatre davė lietuviškos dainos ir šokio koncertą. Plačiau apie gastrolę sekančiam nr.

VESTUVIŲ VARPAI

Gegužės 6 d. N. S. de Luordes bažnyčioje p. Valerija M. Jacevičiūtė sumainė žiedus su Alfredo E. Segesso. Jos tėvai yra gerai žinomi lietuvių kolonijoje: tai Jonas ir Marija Jacevičiai. Jaunieji išvyko "medaus mėnesį" praleisti į Kordobos kalnus. Daug laimės!

VARDUVES ATŠVENTĖ

Sekmadienį, gegužės 7 d., linksmai atšventė savo varduves p. Monika S. Kalainienė. Savo namuose, Lucero gatvėje, su savo vyru Aleksandru Kalainiu suruošė jaukų bičiulių priėmimą. Dalyvavo: Saladillo kleb. kun. D. Aragone, kun. K. Olivieri, kun. J. Duoba, M.I.C., kun. Kaz. Vengras, M.I.C., K. ir A. Kalainiai, A. ir T. Plepiai, E. ir P. Makauskai, Matuliu šeima, K. Sadukas, V. Makauskas, ir Teosė Petuškevičienė. Varduvių proga p. Monika Kalainienė gavo gražių dovanų. Reikia pažymėti, kad jiniai gyvai prisideda savo darbu prie bet kokio visuomeninio judėjimo Rosario lietuvių kolonijoje. Ilgiausių metų!

SERGA

Jau kuris laikas kaip serga p. Mykolas Dijokas. Gydytojo patarimais, turi kiek pailsėti. Jisai turi gražius namus Florida rajone, Rosario miesto šiaurėje. Rūpestinga žmona Ona prižiūri ligonį. Sūnus Edvardas sėkmingai eina mokslus. Linkime ligoniui greitai pasveikti!

TĖVŲ DIENA

Birželio mėn. Rosario lietuviai pirmą kartą švęs Tėvų dieną. Gyvasis šv. Kazimiero D-jos valdybos elementas juda kruta tinkamai programai sudaryti. Kurioje salėje ir kada įvyks tas parengimas, bus savo laiku visiems pranešta. NUTARTA, KAD ŠIAIS METAIS ROSARIO LIETUVIAI NEMIEGOS IR PASIRŪPINS, KAD KAS MĖNESI BŪTŲ LIETUVIŠKAS PARENGIMAS!!! Geras šūkis, kuris bus vykdomas!

PASIZMONĖJIMAS...

Neseniai Adelė ir Tomas Plepiai su-

Ponų Kalainių svečiai š. m. gegužės 7 d., p. Monikos Kalainienės vardinių proga.

PADEKA

Lietuvos Ministrui Dr. K. Grauziniui, Lietuvai išlaisvinti Centrai Argentinoje, rašytojui K. Čibirui, A. L. Jaunimo Dr-jai, Vyru Dr-jai, "Birutės" Dr-jai, Lietuvių Tautiniam Ansambliui, Berisso "Mindaugo" Dr-jai, Lietuvių Sporto Klubui "Grandis", Lietuvių Klubui "Vytiš", Skautų Brolijai, kun. J. Jakačiui

M.I.C., kun. K. Vengrui M.I.C., Pasiuntinybės atachė Anatolijui Grišonui ir "LAIKO" Redakcijai sveikinusiems mus 20 metų gyvavimo proga, Berisso "Mindaugo" Dr-jai ir Lietuvių Tautiniam Ansambliui už gėles ir promanininkui K. Deveikiui-Pipirui už įteiktą pinigine dovaną nuoširdų lietuvišką acių taria

Šv. Cecilijos Choras

Ar Išvengiamas Karas su Sov. Sąjunga?

Žymus J. A. Valstybių politikas George F. Kennan, kuris yra patarėjas užs. reikalų departamente, parašė straipsnį, kuriame nagrinėja karo galimybes su Sov. Sąjunga. Jis randa 5 įrodymus už tai, kad karas dar greitai neprasidės.

1. Ar galvoja rusai pradėti karą prieš J. A. Valstybes?

Į šį klausimą tikrai tegalėtų atsakyti tik sovietų vadai, tačiau verta panaagrinti sekančius dalykus.

Leninas yra parašęs: Sov. Sąjungos sugyvenimas su imperialistinėmis valstybėmis ilgesnį laiką yra neįmanomas. Viena iš jų turės nugalėti. Tačiau kol tai įvyks, bus didelių susidūrimų tarp Sov. Sąjungos ir buržuazinių valstybių. Tačiau Stalino mokslas sako, kad kapitalizmas su laiku pats po savo našta ir be karo sugrius. Komunizmo tikslas yra tik pagreitinti tą sugriuvimą. Tam tikslui turi būti panaudojamos visų kraštų komunistinės partijos, bet ne raudonoji armija. Turint galvoj pačią rusų tautą, reikia atsiminti, kad ji visada norėdavo pasigrobt svetimų kraštų. Rusija stengdavosi po truputį užgrobti kaimyninių žemių, nesileisdama į rizikingus karus. Išimtį sudaro karas su Suomija, kuris, kaip spėjama, įvyko dėl blogo sovietų apskaičiavimo. Kartais rusai surizikuoja mestis ir į didesnes avantiūras, kaip pvz. Balkanų tautų pagrobimas, tačiau čia rusai atkando per didelį karnį, kurio nepajėgia sukramtyti. Todėl reikia manyti, kad kolie to kasnio sovietai tinkamai nesudoro, jiems nebėra apetito kęsti dar didesnių karnių. Atsižvelgiant į Sov. Sąjungos vidaus sunkumus, sunku tikėti, kad jie pradėtų naują karą. Praeję tik 5 metai po paskutinio karo, kuriame sovietai labai nukentėjo, ir dar turės praieiti daug metų, kol buvusio karo nuostoliai bus išlyginti. Sov. Sąjunga buvo pasiryžusi patobulinti visą savo industriją, kas gali įvykti tik per tam tikrą eilę metų. Pastarasis karas tuos jų planus sutrukdė mažiausiai 10 metų. Naujas karas vėl sutrukdėtų ilgam laikui. Sovietų vadai tiki Amerikos žlugimu, jie panaudos visas priemones tam žlugimui pasiekti, tačiau nerizikuos dėl to pradėti karą.

2. Kaip žiūrėti į tai, kad Rusija jau gaminasi atomines bombas?

Kad Rusija turi atomines bombas, tas padėties daug nepakeičia. Bomba yra labai komplikuota, brangi ir sunku ją

pagaminti. Medžiagos, iš kurių jos gaminamos, yra labai sunkiai gaunamos. Vien tik atominėmis bombomis laimėti karą prieš kraštą, kurio pramonė stovi aukštai, negalima, nebent pačioj pradžioj būtų metama labai daug bombų, tuo palaužiant pasipriešinimą. Tačiau iki šiol Sov. Sąjunga dar neturi tiek daug bombų ir priemonių joms gabenti. 1946 m. Stalinas pasakė: Netikiu, kad atominė bomba yra tokia didelė jėga, kurią jai priskiria politikai. Atominių bombų tikslas yra silpniems nervams įbauginti tačiau ji negali nulemti karo. Nėra pagrindo manyti, kad dabar sovietų vadai būtų pakeitę savo nuomonę. Užpuolikas turi pagalvoti ir apie atkeršijimą. Kada priešas taip pat turi atomines bombas ir priemones joms gabenti, gali kiekvienu momentu atsikeršyti. Tauta, kuri yra užpulata, lengviau perneša gynimosi nuostolius, negu užpuolikas tautos piliečiai. Dėl padarytų karo nuostolių visada kaltins savo vyriausybę, nes jį pradėjo karą. Praeityje užpuolikai pradėdavo karą tikėdamiesi be didelių nuostolių karą laimėti, jei tik jų technika ir ginklų gausumas pranešdavo užpultąjį kraštą. Dabar, kada Amerika turi atominių bombų ir modernių lėktuvus, toks galvojimas nebeturi pagrindo. Karo atveju Amerika galėtų sugriauti Rusijos fabrikus, kurių pastatymui sudėta tiek aukų; sugriauti paminklus, kuriais jie taip didžiuojasi; užmušti daug žmonių, kurie yra reikalingi diktatūrai. Taigi kad rusai užpultų J. A. Valstybes su atominė bomba, yra per daug rizikinga ir neįtikima. Du paskutiniai karai buvo gera pamoka užpuolikas: karą pradėti lengva, tačiau nežinia, kada ir kas jį baigs. Norint užimti Europą, pirma reikia panaikinti Amerikos karinį — industrialinį pajėgumą.

3. Ar galimas yra karas?

Atsižvelgiant į dabartinę politinę padėtį reikia, deja, pripažinti, kad karas yra galimas.

1. Karas gali kilti dėl kokio nors incidento, pav. pašauto lėktuvo ar pan. Pretyžo klausimas ir bendras neruotumas gali tautas įvelti į karą. Tačiau šita karo galimybė šiandien yra mažesnė, nes visi žino karo baisenybes ir labiau valdo nervus. Atsižvelgiant į tai, kad Vokietijoje ir Austrijoje stovi amerikiečių ir rusų kariuomenės, tokių incidentų visada gali, pasitaikyt.

PADEKA

Reiškiu nuoširdžią padėką sekančioms asmenims, savo aukomis prisidėjusiems prie mano vyro a. a. Broniaus Leigos laidotuvių:

- J. Rosales aukojo \$ 50, J. Povilionis \$ 35, G. Bajoras \$ 30, B. Kirnauskas \$ 30, R. Šakalis \$ 25. Po \$ 20 aukojo: K. Petrauskas, P. Leimantas, R. Navalinskis, A. Žyžis, J. Norbutas, Sr. Solfori, K. Tuska, J. Kašdaila, R. Bedikonis, P. Gibavičius; po \$ 10: R. Gričius, V. Savickas, J. Šidlauskas, J. Grigonis, A. Lavickas, A. Didžiokas, P. Šaudikis, A. Grudzinskas, V. Mužnikas, A. Klimovič, B. Masiulionis, F. Markūnas; J. Ilgevičius, J. Seliūnas, J. Masevičius, A. Rūkštelis, P. Janaitis, J. Trinauskas, J. Markūnas, F. Trinauskas, A. Trinauskas, J. Selenis, M. Marčiulevičius, P. Bielinis, A. Saikauskas. Po \$ 5: J. Bickus, B. Genevičius, F. Bukauskas, D. Pakanklis, J. Samauskas, A. Sudnius, A. Gudmonas, K. Krum. P. Petkus, M. Petkus, B. Masiokaš, M. Kinderevičius, B. Valba, A. Rūsas ir P. Černauskas \$ 2.

Emilija Zetlinskaitė-Leigienė ir šeima

PADEKA

Užjausdami mus liūdesio valandoje, a. a. Adolfo Bartoševičiaus laidotuviams aukojo:

- Jonas Aukštikalnis \$ 100, A. Grublaukskienė \$ 100, Kazys Norkus \$ 60, Vinkšnelių šeima \$ 50, Bruno Eidukonis \$ 50, Julius Arlauskas \$ 50, Jonas Čikštas \$ 50, Juozas Juška \$ 50, Kazimieras Deveikis \$ 30, Stasys Vizgirdas \$ 30, K. Jonaitis \$ 30, J. Kaikaris \$ 30, Bronius Mušketas \$ 30, Petras Siliūnas, B. Paždagys, Juozas Garickas, P. Jankauskas, Juozas Každaila, Stasys Majauskas, Salomė Kuncaitė ir Vaclovas Purauskis \$ 15. Po \$ 10: Genovaitė Povilionis, Jurgis Pauzvelis, K. Urbonavičius, Andrius Kurtinaitis, O. Pilypas, R. Murauskas, M. Daskenis, Jonas Bakonis, Justinas Gudemauskas, Juozas Treinauskas, K. Artauskas, Jonas Bukauskas ir Bruno Meškutavičius \$ 5.

Visiems aukojusiems, ir ypačiai Juo-

2. Karas gali iškilti dėl to, kad rusai gali manyti, jog kiti rengiasi juos užpulti. Komunistų mokslas sako, kad imperialistinės valstybės ruošiasi užpulti Sovietų Sąjungą, bet to nepadaro tik todėl, kad bijo raudonosios armijos. Paprastai visos diktatūrinės valstybės yra blogai informuotos, nes jos gyvena užsidariusios ir nebendrauja su kitu pasauliu. Sov. Sąjunga galvoja, kad visos valstybės yra prieš ją nusistačiusios, todėl laiko daug kariuomenės, turiamam užpuolimui atremti. Vieną dieną sovietams gali pasirodyti, kad jau netrukus kiti rengiasi juos užpulti ir jie pirmi gali pradėti karą, staigiu smūgiu norėdami priešą nugalėti.

3. Visi tie išvedžiojimai, kaip ir kiekvienas ateities sprendimas, gali būti klaidingi, tačiau reikia prileisti, kad karas yra galimas. Vis dėlto tai nereiškia, kad jis įvyks netolimoje ateityje.

4. Kokia turi būti J. A. V. politika komunistinio pavojaus atžvilgiu?

J. A. V. turi vesti tvirtą užsienio politiką ir eiskoti būdų be karo tarptautiniams nesupratimams išlyginti. Amerikai gresia pavojus ne tik būti sovietų užpultai: jai pavojingas jau pats komunizmo plitimas. Jei Europa ir Azija atsidurs komunistų rankose, tai Amerikai gresia pavojus būti užpultai atominė bomba, nes tada jėgų santykis pesikeistų Amerikos nenaudai. Komunizmo plitimas ypač pasireiškė po šio karo. Sov. Sąjunga be karo laimėjo didžiausius plotus ir tą politiką veda ir dabar. Jai nėra reikalo pakol kas įsvelti į karą, jei ji ir kitomis priemonėmis gali laimėti. J.A.V. politikos uždavinys ir yra atsverti tą komunizmo veržimąsi. J. A. Valstybėms yra du keičiai: arba visiškas nesirūpinimas kitų reikalais (izolacionizmas) arba karas. Izolacionizmas labai apviltų J.A.V. sąjungininkus, kurios laukia pagalbos iš Amerikos, o karas yra toks dalykas, už kurio griebiamasi tik paskutiniu atveju ir nėvienas politikas nenorėtų priversti tautą prie karo. Būtų galima su sovietais padaryti kokią nepuolimo sutartį, tačiau tas dalyko nepakeistų, nes sovietai nesilaiko žodžio.

5. Kur glūdi S. Amerikos saugumas?

Turi būti palaikomas didelis karinis pajėgumas, kad niekas nedrįstų užpulti. Turi būti remiami sąjungininkai, kad jie nuolat jaustų tamprų ryšį tarp jų ir J. A. Valstybių. Pačiose J. A. V. turi būti išlaikomas ne tik mechaninis, bet ir dvasinis pažangumas. Š. Amerika turi vadovautis teisybe ir rodyti gerą valią tarptautiniame bendradarbiavime. Šitokiū būdu J. A. V. galės padaryti daug gero sudėtingame ir neaiškumų pilname pasaulyje.

zui Seliūnui, suorganizavusiam laidotuves ir pravedusiam rinkliavą, nuoširdžiai dėkoja

Sofija Jokubauskaitė-Bartoševičienė ir sūnus Alfredas

AUKOJO

Jau daugiau kaip penki metai sergančiam tautiečiui Domininkui Klimavičiui ligonio vežimėliu nupirkti aukojo sekantys geraširdžiai lietuviai (skaičiai reiškia pezus):

- E. Buzienė 10, M. Povilaitis 10, Dr. A. Zotovas 10, A. Palukas 2, Kostas 5, N. Paršelis 1, P. Kungys 5, A. Matulionis 5, J. Aliušauskas 3, A. Šantaras 3, P. Mainonis 2, V. Glamba 5, P. Krivickas 5, M. Misūra 1, J. Savickas 3, E. Stacevičius 5, J. Kuoja 5, R. Jospaitis 10, P. Sturevičius 2, A. Narbutienė 3, B. Šilaikienė 2.50, B. Gokas 2, V. Timinškas 2, A. Blontaitis 1, J. Vanagas 2, J. Keršys 1, P. Sakalauskas 2.50, J. Norkus 10, J. Buzas 5, M. Zikman 5, J. Raškauskas 10, I. Eidietis 5, P. Laukaitis 2, B. Simonaitis 2, P. Gaidamavičius 3, P. Stanevičius 5, A. Malinauskas 5, A. Staskonis 2, A. Petrauskas 5, A. Kundrotas 10, D. Sabūnatės 5, P. Marneholes 5, P. Paserbskienė 5, S. Stanaitis 5, A. Masiulis 5, S. Miliauskienė 2, J. Skurauskaitė 5, J. Maslaveckas 5, A. Baltramaitis 10, J. Daugirdas 5, L. Žemaitienė 5, M. Šantarienė, 2, S. Lukauskaitė 1, J. Jakubka 2, V. Račiūnas 2, E. Mekšrūnienė 1, O. Lipinskienė 1, V. Steponavičiūtė 10, O. Pažerionė 20, K. Praškevičius 300, A. Vaimūtė 200, K. Deveikis 100, K. Šulnis 100, J. Pauža 100, M. Pavilionienė 50, J. Gudauskas 50, V. Krivickienė 20, B. Raudonikienė 10, S. Mainelytė 10, P. Berta 10, P. Sofija 10, N.N. 5.

Juozo Sabaliausko

KRAUTUVĖ IR PIENINĖ
Rūgštus ir saldus pienas. Mandagus ir greitas patarnavimas
CUBA 3986
Cerro Montevideo

METALO IŠDIRBINŲ FABRIKAS "LANCERO"

Gaminami įvairaus dydžio metaliniai archyvai kartotekos raštinėms ir draugijoms spintos Vienintelis fabrikas P. Amerikoje, gaminąs iš šalto metalo didžiuosius varžtus veržkelius industrija KAZIMIERAS DEVEIKIS-PIPIRAS Pozos 254, Avellonedo T. E. 20-9758 - Particular: 20-9758

MAŠINŲ FABRIKAS SALTAM METALO APDIRBIMUI Kniedžių, Varžtų ir Veržkelių Fabrikas

Marca Registrada
Vladas Urbietis MORON 3596 (Altura Pavón 3500) T. E. 241-0116 LANUS

STALINO TIKYBOS PAMOKA

Vienoje Budapešto (Vengrijoje) pradžios mokykloje prieš pereinant metų Kalėdas mokytoja paragino vaikus uoliai mokytis, nes ateisį šventį jį mokymosi patikrinti. Ir tikrai vieną dieną ne nepasibeldęs pro duris įsibrovė į klasę vyras, ilgu baltu drabužiu, žilais plaukais ir žila bązda su aureole ant galvos. Vaikai jį iš karto atpažino: Jėzus Kristus. Jo veidas buvo rūstus. Žingsniuodamas tarp klasių suolų, jis netarė nė žodžio. Pasižiūrėjęs vieno berniuko sąsiuvinį, metė jį ant suolo ir tėsė vaikui antausį. Patikrinęs pro petį vienos mergytės sąsiuvinį, patampė mažytę už plaukų. Dar apdalinęs antausiais vaikus į kairę ir į dešinę, nė sudiev nepasakęs, jis triukšmingai iš klasių išėjo. Mokytoja, padariusi pasipiktinusių veidą, paklausė vaikus:

—Kas čia buvo, vaikai? — juokiamos klausė mokytoja.
—Dėdulė Stalinas...
—Taip, vaikučiai. Tikrai tai buvo mūsų visų vaikučių tėvas draugas Stalinas, — patvirtino mokytoja.
—O katras šventis jums, vaikučiai, geresnis? Piktasis Jėzus ar malonūs Stalinas?
—Dėdė Stalinas, — šaukė iš klasių.
—Gerai. Jei taip, pažiūrėkim, ką mums šventėm draugas Stalinas dovanojo. Ir mokytoja išvyniojo ryšulį, kuriame būta paveikslas.
—Žiūrėkit, jis paliko mum savo paveikslą! Ką jūs norėtumėt ant sienos turėti, seną kryžių su Jėzumi, ar draugą Staliną?
—Staliną. — šaukė vaikai, ir drauge su mokytoja nukabino kryžių ir jo vietoje pakabino raudonojo caro paveikslą...
Tokios naujosios Stalino tikybos pamokos kartojosi daugelyje "išlaisvintuosios" Vengrijos mokyklų. Europos spauda jau nevengia jas aprašinėti kaip būdingą sovietinės bedievybės skleidimo ir Dievo niekinimo būdą.

—Kas buvo tas piktasis šventis?
—Jėzus Kristus, — atsakė keli mokinukai. Pokalbį pertraukė švelnus pasibeldimas į klasių duris. Mokytojai pratarus: "Prašau", lengvai atsidarė klasių durys ir įžengė senyvas vyras, plačiai besišypsantiu veidu, tamsiais, smilkinuose jau žilstančiais plaukais, tamsiais ūsais, plačia rusiška rubaška, išleista ant kelnų, kurios buvo sukimštos į aulinius batus. Pasisveikinęs su mokytoja, jis vaikščiojo nuo suolo prie suolo, glostė mokinukus ir kiekvienam davė po riešutą ir saldainį. Vaikų rašiniams jis buvo patenkintas. Išėidamas vaikai maloniai nusišypsavo, padavė ranką mokytojai ir ant jos stalo paliko ryšulį.

—Kas čia buvo, vaikai? — juokiamos klausė mokytoja.
—Dėdulė Stalinas...
—Taip, vaikučiai. Tikrai tai buvo mūsų visų vaikučių tėvas draugas Stalinas, — patvirtino mokytoja.
—O katras šventis jums, vaikučiai, geresnis? Piktasis Jėzus ar malonūs Stalinas?
—Dėdė Stalinas, — šaukė iš klasių.
—Gerai. Jei taip, pažiūrėkim, ką mums šventėm draugas Stalinas dovanojo. Ir mokytoja išvyniojo ryšulį, kuriame būta paveikslas.
—Žiūrėkit, jis paliko mum savo paveikslą! Ką jūs norėtumėt ant sienos turėti, seną kryžių su Jėzumi, ar draugą Staliną?
—Staliną. — šaukė vaikai, ir drauge su mokytoja nukabino kryžių ir jo vietoje pakabino raudonojo caro paveikslą...
Tokios naujosios Stalino tikybos pamokos kartojosi daugelyje "išlaisvintuosios" Vengrijos mokyklų. Europos spauda jau nevengia jas aprašinėti kaip būdingą sovietinės bedievybės skleidimo ir Dievo niekinimo būdą.

ilgai čiupinėjo jo žaidžą, dėl ko sužeistas nepaprastai kentėjo.
—Kad gi jūs ten ieškot? — pagaliau suriko jis, nebeapkęsdamas skausmo.
—Kulkos! — atsakė vienas iš chirurgų.
—Kad jus kur velniai, kodėl gi jūs man to iš karto nepasakėt? Kulka juk mano kišenėj!

—Vaje, vaje, Izakai, kas bus, kas bus? Meiškė, mūsų mažasis Meiškė prarijo penkis centus!
—Na, ir ko tu čia dabar bliuoni! Gal manai, kad aš dėl to bankrutuosiu?
—Mano vyras tiek išsiblaškęs, jog amžinai užmiršta kur nors savo skėtį!
—Tavo, tai dar pusė bėdos! Mano gi, kad žinotum, išėjęs iš namų su vienu, būtina, žiūrėk, grįš namo su dviem skėčiais.

Vienas indų radža nuteisė už įžeidimą savo juokdarį mirti. Juokdario maldaujamas pasigailėti, radža maloniai jam tarė:
—Tau gali parodyti tik šia vienintėlę malonę: leidžiu tau pačiam pasirinkti mirties būdą.
—Leisk man, o maloningasai, mirti senatve! — sušuko juokdarys.
Valdovas prasijokė ir dovanojo juokdarii bausmę.

Namų savininkas nepriima nuominių su vaikais, todėl jo pirmas klausimas buvo samdytojui buvo šis:
—Ar jūs, ponute, su vaikais?
—Trejetas... Bet jie kapuose! — tarė ji su liūdesiu veide.
Namų savininkas su užuojauta ir paslaugiai sudarė nuomos sutartį. Ponai gi vis žiūrėjo pro langą į gatvę.
—Tur būt, laukiate savo vyro? — pasiteiravo smalsiai savininkas.
—Aš esu našlė. Laukiu, ar nepamatyčiau grįžtant savo vaikų.

—Kokių vai...kų? Juk jūs sakėte...
—Kad jie kapuose? Taigi! Jie ten, prie velfonio vyro kapo nuvažiavę su aukle!...

Mechaninė Dirbtuvė
Gaminami varžtai ir matricos.
Taisomos įvairios mašinos.
Jonas Leščinskas
Rep. Argentina 852 4 de Junio

MODERNIŲ VITRINŲ IR KRAUTUVIŲ ĮRENGIMŲ FABRIKAS
Įvairaus dydžio lentynos ir baldai vaistinėms, baltinių krautuvėms, barams ir t. t.
Kazimieras Kaminskas
Trelles 1543-47
Altura Gaona 2400
T. E. 59-1918 Buenos Aires

Rudolfo Kureikio
LIETUVIŠKA KIRPYKLA
BRASIL 800 4 DE JUNIO
(priešais Lietuvių Salę)

MINKSTŲ KEDŽIŲ DIRBTUVĖ
Savininkai
Mikelionis ir Gelbuda
Martinez Rozas 971
Villa Crespo Buenos Aires

LIETUVIŠKA BALDŲ DIRBTUVĖ
Gaminami įvairių rūšių baldai valgomiesiems - miegamiesiems ir t. t.
Savininkas
Nikodėmas Skrandžius
LUZURIAGA 750
Buenos Aires T. E. 21-2577

FOTO EMILJA
Atliekami įvairūs foto darbai
Emilija Jasiukynienė
Savininkė
NOGOYA 2969
Villa del Parque T. E. 50-7319

KEDŽIŲ FABRIKAS
Atlieka įvairius užsakymus ir pristato į namus. - Didelis pasirinkimas.
Juozas Juška
Savininkas
R. GUTIERRES 1948
Avellaneda T. E. 22-5137

Bronzos valcavimo ir vamzdelių traukimo DIRBTUVĖ
Priima įvairius užsakymus
Antanas Barzdžius
Savininkas
Av. Alvarez Jonte 1657
Buenos Aires T. E. 59-5248

VALGYKLA IR RESTORANAS
Sveiki valgiai, greitas ir mandagus patarnavimas.
Savininkas
Josė Mitura
La Rioja 2219, Villa Porvenir,
Avellaneda — T. E. 20-9380

V. Rasiūno Optika
Gral. Mariano Acha 876 - MORON
Darbo valandos: Penktadienį 16—18, Šeštadienį 13—17 ir Sekm. 13—16 v.
Patogiausias susisiekimas col. 10 (iki klubo "Pomona")

"Lietuvos Aidai"
Lietuviškoji radio valandėlė kiekvieną sekmadienį 8 val. 30 min.
Radio Mitre LR6
Dir. ZEFERINAS JUKNEVIČIUS

LIETUVIŠKAS KEDŽIŲ FABRIKAS
Gaminamos tvirtos ir stilingos kėdės pagal užsakymą: viešbučiams, kavinėms, raštinėms, krautuvėms ir privatiems butams
Bronius Eidukonis
Savininkas
Salta 265, Sarandí. T. E. 22-5461

Pirmieji Moterų Grožio Salonas KIRPYKLA "LA RUBIA"
Savininkė:
Ona Kasparienė
SOLER 3441
Buenos Aires T. E. 79-2528

LIETUVIŠKA DUONOS KEPYKLA "EUROPA"
Kepama įvairių rūšių lietuviška duona. Pardavimas vietoje ir su pristatymu į namus. Priimami užsakymai įvairių švenčių ir iškilmių paruošimui
Jonas Motekūnas
Savininkas
Curupayti 230-32, Gerli, Avellaneda
T. E. 241, Lanus 0933

FUNDICION PRADO
Fundición de Bronce Mecanico, Aluminio y Herrajes en General. Sección Mecanica y Estampados. Matrices de todas clases y para toda Industria
Eduardo Jusys
MOLINOS DE RAFFO 473
Telefono: 22 53 05 Montevideo

Alfonso Bartašiuo
Metalų liejimo ir apdirbimo Įmonė
ZAPICAN 2789
Telefono: 23 7 48 Montevideo

SIUVYKLA IR PARDUOTUVĖ
Didelis pasirinkimas
Juozas Kučinskas
Savininkas
Gral. Roca 700 Avellaneda

Vyriškų ir moteriškų rūbų
SIUVYKLA
Vacys ir Viktorija Andriuskevičiai
Posadas 1481.
Capital T. E. 42-8615

Nauja Moteriškų Rūbų
SIUVYKLA
ELENA GRIGALIŪNAITĖ
modistė
Paraguay 734 Avellaneda

M. Valantinas
Firmos WARREN S. Atstovas
Isleta 3643 — Valentin Alsina
Parduoda ant išsimokėjimo žibalinės ir elektrines virtuves (cocinas), kambariams šildyti krosnis (estufas), šaldytuvus (heladeras), ventilatorius ir kitus namų reikmenis.

TALLER MECANICO EN GENERAL
Taisomi visų rūšių automobiliai ir sunkvežimiai, sutvarkomi karboratoriai ir t. t.
Darbas atliekamas sąžiningai ir garantuotai
J. Sudnius ir D. Reale
Entre Rios 1866, Capital
T. E.-23-0903

Lietuviška Stiklo Įmonė
Gaminami ir parduodami gražiausio stiliaus stiklai restoranams, viešbučiams, klubams, kavinėms ir šeimoms pilnais sąstatais ir dalimis. Išnuomojami asadoms, piknikams ir dideliems pokyliams.
Savininkai
P. VIDŪNAS, A. MASIULIS, VL. PALAČIONIS
Contra:
Zavaleta 551, Capital. T. E. 61-8765
Dr. Juan Madera 1694 — Capital
T. E. 61-8690

PRITYRUSI MODISTĖ
Onufė Zupkienė
Gral. Aguilar 1253 Montevideo

BALDŲ FABRIKAS
Gaminami visų rūšių ir stilių baldai
Antanas Girdauskas
Savininkas
Hernandarias 1721, Buenos Aires

ELEKTROS INSTALACIJA
Namuose ir dirbtuvėse. Įvairių elektrinių prietaisų bei motorų taisymas
P. Mačernis
Isleta 3865 4 de Junio

Inž. JONAS ČEKANAUSKAS
Geležinių ir bronzinių įvairaus dydžio varžtų (tornillos) metalui veržti fabrikas. Gaminama automotinėmis staklėmis
BRANDZEN 2555 T. E. 22-9264
AVELLANEDA T. E. Particular: 22, Avellaneda 7812

Jei siuvėjas reikalingas, Būk taupus, ekonomingas: Drąsiai ženki pas NENIŠKĮ, Negaišiuodamas nė biškį.
Siuva jis ir miesto frantams Ir įtinka elegantams. Nors pigiai paims siuvėjas, Džiaugsies, į svečius nuėjęs!

JUOZAS NENIŠKIS
DIDELIS ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS
CESPEDES 2485 (altura: Cabildo 1200)
Belgrano, Buenos Aires T. E. 73, Pampa 2916

MECHANINĖ DIRBTUVĖ
Veržeklių gamyba. Gaminamos standartizuotos geležinės ir bronzinės veržeklės
Inž. JONAS RAMANAUSKAS
ANATOLE FRANCE 390
SARANDI T. E. 22-2034 AVELLANEDA

"FOTO PABLO"
PARDUODA NUOTRAUKAS
Vasario 16 iškilmių Bs. Aires katedroje, Vasario 16 minėjimo Lietuvių Salėje Tautinio Lietuvių Ansamblio grupės - Karnavalų nuotraukas ir kt.
P-je Chicago 982, Avellaneda (Pusė kvadros nuo Liet. bažnyčios)

Diplomuota Modistė
Magdalena Tumosienė
Priima įvairius sezoninius ir proginius užsakymus
Sarmiento 510 Avellaneda

CASA MUSKETAS
Oficialus atstovas radio aparatų Victor y Marconi
Plokštelės Pianai Sanabria 2790-92
Akordeonai Capital
Armonikos T. E. 50-5948

Elektrinis Kėdžių Fabrikas
Dirbamos įvairaus stiliaus stiprios kėdės viešbučiams, kavinėms, raštinėms ir privatiems butams
Kazys Vanagas ir Stasys Šulnis
Savininkai
QUILMES 184 Buenos Aires
T. E. 61, Corrales 4570

LIETUVIŠKA VALGYKLA RESTORANAS
Skanūs įvairiausių rūšių valgiai. Mandagus ir greitas patarnavimas
Kazimieras Duda
Savininkas
Pedro Mendoza 2117. T. E. 21-2952

KEDŽIŲ DIRBTUVĖ
M. Šlikas
PASAJE BLANDENGUES 3015 (altura H. Cortes 650)
Avellaneda

Jeigu nori pirkti arba parduoti **LOTA** bet kokio dydžio ir bet kokiame vietoje, kreipkis į
Antonio Zidelis
J. A. ROCA 854
HURLINGHAM, FCNGSM

Batų Dirbtuvė ir Cigarečių Parduotuvė
Gaminami nauji ir taisomi seni batai
Savininkas
Juozas Šnipas
Cabildo 651
Villa Porvenir Avellaneda

ELEKTRINIS KEDŽIŲ FABRIKAS "LIT"
Didelis pasirinkimas. - Išpildomi įvairūs užsakymai. - Pristatome į visas miesto dalis.
Savininkas
Jonas Aukštikalnis
Vienas iš pirmųjų lietuvių, prakynęs kelią šiai pramonės šakai Argentinoje
Posadas 23 Avellaneda
T. E. 20, Wilde 7831 (aukštuma Avenida Mitre 4500)

ČIUZINIŲ IR UŽUOLAIĐŲ DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ
Parduodama bovelna, vilnos ir įvairios drobės. Daroma valizoms užvalkalai. Taisomos įvairios minkštos kėdės, daromos gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Kainos labai prieinamos.
Antanas Šalčiūnas
Juan B. Alberdi 933 - Buenos Aires
T. E. 60-2784

Modas Juvvila
ESMERALDA 823 T. E. 31-8446

URSULĖ IR PIJUS SAKALAUSKAI

URSULĖ GALGATAVICIŪTĖ IR PIJUS SAKALAUSKAI yra šio "LAIKO" nr. Garbės Leidėjai.

Ponas Pijus Sakalauskas yra gimęs 1905 m. liepos 16 d. Menkinių km., Sintautų valsč., Šakių apskrityje, netoli nuo poeto Prano Vaičiūčio ir vysk. P. Būčio tėviškių. Tėvas buvo pasiturintis ūkininkas, Menkinių seniūnas ir Sintautų parapijos komiteto narys. Baigęs Zvylių pradžios mokyklą, jaunuolis įstoja į Šakių "Žiburio" gimnaziją, įsteigtą ir vedamą kan. Igno Starkaus. Gimnazijoje pasižymi kaip geras choristas. Vėliau darbuojasi su vietos jaunimu. Yra Skaisgirių "Pavasario" sąjungos narys — steigėjas ir sekretorius. 1927 m. atvyksta į Argentiją. Susipažinęs su žemės ūkio galimybėmis Santiago del Estero ir Santa Fe provincijose, galutinai apsisotą Buenos Aires (Isla Maciel), kur dirba anglų frigorifike ir kartu administruoja išimtinai lietuvių gyvenamą namą. Tuo pačiu metu lanko "Colegio Industrial de la Nación" ir įsigyja Argentinos pilietybę. Be to lanko "Universidad Popular de la Bca." ir turi jo baigimo diplomą. 1929 m. įstoja į didžiulį Buenos Aires susisiekimo bendrovę (dabar suvalstybtą), kurioje jau eilę metų eina inspektoriaus pareigas.

Šalia savo tiesioginio darbo p. P. Sakalauskas nuo pat pradžios dirba ir visuomeninį lietuvišką darbą. Pirmajam Lietuvos konsului Argentinoje p. Skinkiniui padeda organizuoti lietuvius ir dalyvauja pirmajame muz. žilionio vadevaujamame lietuvių chore. Atvykus tėvams Marijonams, beveik visą savo atliekamą laiką pašvenčia besikuriančiai lietuvių parapijai. Šiuo metu p. P. Sakalauskas yra Lietuvai Išlaisvinti Centro Argentinoje išdinininkas, Vyrų Dr-jos pirmininkas, Jaunimo Dr-jos ir Šv. Cecilijos Choro veiklus narys. Argentinoje dar turi sesutę Eleną Mekšrūnienę (Berisė), pusbrolių Kostą Mikelaitytį ir pus-seserę Mariją Mikelaitytę Bučienę (Berisė).

Ursulė Galgatavičiūtė Sakalauskienė yra gimusi 1914 m. balandžio 7 d. gra-

A. A. ADOLFAS BARTOSEVIČIUS

Š. m. balandžio 30 d. pasimirė a. a. Adolfas Bartosevičius, Jurgio ir Monikos Tumaitytės Bartosevičių sūnus, gimęs 1892 m. vasario 25 d. Aukštadvario dvare, Pašvitinio parapije, Trakų aps. Į Argentiją atvyko 1913 m., kur 1926 m. vedė Sofiją Jokubauskaitę. Didžiam nuliūdime paliko savo žmoną ir sūnų Alfredą (19 met.), švogeri Joną Balskį su žmona Emilija ir sūnum Eduardu. Lietuvoje liko velionies 5 broliai: Kazimieras, Juozas, Jonas, Pranas ir Leonas. Palaidotas Chacarita kapuose, dalyvaujant būriui artimųjų bičiulių, kurie papuošė naujai supiltą lietuvišką kapą gausiais vainikais.

žių ežerų, miškų ir piliakalnių apsuptame Paiseties kaime, Saldutiškio parapijoje, Utenos apskrityje. 1930 m., sesutės Marijos Juodienės kviečiama, atvyksta į Buenos Aires, kur išmoka virimo meno ir ypač tarp anglų pagarsėja kaip pirmą kartą šeimininkė. 1943 m. vasario 27 d. sukuria šeimą su p. P. Sakalausku. 1945 m. pp. Sakalauskai persikelia į nuosavus ir patogius 2 departamentų namus prie Lietuvių Parapijos (La Rioja 2259). Turi įsigiję gražų sklypą Llavallol priemiestyje, kur ruošiasi statyti poilsio namus.

Ponai Sakalauskai turi 5 metų amžiaus dukrelę Marytę, kuri jau lanko lietuvių Aušros Vartų vaikų darželį. Marytė prieš 5 mėnesius susilaukė broliuko Antanuko, kuris gražiai auga ir ruošiasi tarti pirmuosius lietuviškus žodžius.

Pinigų ir darbu pp. Sakalauskai rėmė ir remia kiekvieną gražų lietuvišką darbą. Jų namai yra tarsi koks darbo, patarimų ir pirmosios pagalbos biuras, per kurį retas naujai atvykęs lietuvis nėra perėjęs.

"LAIKO" Redakcija ir Administracija taria nuosirdų lietuvišką aciu savo naujiesiems Garbės Leidėjams ir linki šiai mūsų kolonijai daug nuspelniusiai šeimai ilgiausiu laimingų metų.

MIRĖ BRONIUS LEIGA

Šių metų gegužės 16 d. po sunkios operacijos Peña ligoninėje, Nueva Pompeya, pasimirė lietuvis Bronius Leiga. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, Užupėnų km., Šešuolių vals., Ukmergės aps. 1929 m. atvyko į Argentiją. Giliam liūdesy paliko žmoną Emiliją Žetlinskaitę-Leigienę ir tris dukreles: Rožytę (13 met.), Mariją Aliną (4 met.) ir Olgytę (10 mėn.). Lietuvoje liko 2 velionies broliai. Pastaruoju laiką gyveno Buenos Aires, Tabaré 2109. Palaidotas Flores kapuose gegužės 17 d.

Velionies draugas

NAUJAS PRIEAUGLIS

Gegužės 9 d. Vokiečių ligoninėje pp. Antaninai ir inž. Anatolijui Dičiams gimė mėlynakė dukrelė Žibutė. Gegužės 17 d. laimingas tėvas parsivežė pagautėjusią šeimą į savo butą Caracas 1616, Bs. Aires.

SEKTINAS TĖVŲ ATMINIMAS

"LAIKO" skaitytojas ir žymus jo rėmėjas p. Juozas Daugirdas 25 d. 9.30 val. liet. Aušros Vartų bažnyčioje su ruošė iškilmingas gedulo pamaldas už savo tėvus a. a. Mariją ir Leopoldą Daugirdus. Pamaldose dalyvavo gausus atimūjų ir bičiulių būrys. Po pamaldų savo namuose vaišingas šeimininkas su ruošė jaukų priėmimą su vaišėmis visiems dalyvavusiems religiniam jo tėvų prisiminime.

(L.)

"LAIKO" Garbės Leidėjai

Marija ir Juozas Ališauskai, Jonas Aukštikalnis, Moterų ir Mergaičių Dr-ja "Birutė", Emilija ir Antanas Braziai, Emilija Čekanauskienė, Katalina ir inž. Jonas Čekanauskai, Kazimieras Čibiras, Konstancija Deveikienė, Bronius Eidkonis, Adolfiną M. Geigaitė ir Juozas P. Šulnis, Laimutė E. Šlapelytė-Grauzinienė ir Dr. Kazimieras Grauzinis, Lietuvos Nepaprastas Pasiuntinys ir Iga-liotas Ministras P. Amerikai, Adelė ir Vincas Grigaičiai, kun. Stanislovas Grigaliūnas, Ona Kasparienė, Adolfas Kaušinis, Labdaros Dr-ja, Povilas Miliauskas, Juozas Musteikis, inž. Jonas Ramanauskas, Pranas Ramanauskas, Rosario Lietuvių Sv. Kazimiero Dr-ja, URŠULĖ IR PIJUS SAKALAUSKAI, Marija ir Kazimieras Stankūnai, Marija ir Petras Šantarai, Paulina ir Vladas Urbiečiai.

"LAIKO" RĖMEJAI

Mykolas Markūnas \$ 15, Ignas Padvalskis \$ 10, Vaclovas Rymavičius \$ 5, Leonida Samauskienė \$ 2.50. Be to trys tautiečiai "LAIKO" leidimui paremti paaukojo po \$ 100, prašydami pavardžių neskelbti.

Visiems paskelbtiesiems ir nepaskelbtiesiems "LAIKO" Rėmėjams Redakcija ir Administracija taria nuosirdų lietuvišką aciu.

LAUKIA GIMINIŲ IŠ EUROPOS

"LAIKO" skaitytojas ir rėmėjas p. J. Kanapinskas, gyvenęs Buenos Aires, jau baigia išrūpinti dokumentus kelionei iš Europos į Argentiją savo giminaičiui diplom. inž. Baliiui Gudeikai su žmona ir sūnum, pusbroliui Jonui Jančauskui su šeima (asmenims) ir sūnėnui Lukoševičiui.

SVARBUS LICA POSĖDIS

Gegužės 21 d. įvykusiame svarbiame Lietuvai Išlaisvinti Centro posėdyje buvo aptarta Tautos Gedulo (Lietuvos Genocido) dienos programa ir prieta visiškai vieningos nuomonės dėl Argentinos Lietuvių Bendruomenės organizavimo. Atitinkamas posėdžio nutarimas jau yra praneštas VLIKui ir laukiama jo pritarimo. Tikimasi, kad Argentinos Lietuvių Bendruomenė, dėl kurios iki šiolei tiek buvo tartasi ir svarstyta, netrukus taps tikrove.

ŠV. CECILIJOS CHORO NAUJA VALDYBA

Šv. Cecilijos choras š. m. gegužės 13 d. Lietuvių salės svetainėje turėjo savo metinį visuotinį susirinkimą. Susirinkimui pirmininkavo choro vedėjas muz. V. Rymavičius, sekretoriumi buvo P. Sakalauskas, P. Rymavičius davė plačią ir išsamią pereinūjų metų padarytų darbų ir piniginių apyskaitą, o revizijos komisija davė savo pranešimą. Iš svarbesniųjų choro darbų pažymėtinas — lietuviškų plokštelių įdainavimas. Tes pareikalavo daug intensyvaus darbo ir visų choristų pasiaukojimo. Pini-ginę pusę labai gausiai parėmė lietuviai pramonininkai, kurie savo aukomis apmėkėjo plokštelių įdainavimą. Susirinkime buvo išrinkta šioms metams nauja valdyba iš šių asmenų: pirmin. — B. Blumbergas, vicepirm. — Ign. Valentiniavičius, sekr. — A. Petraitis, išdin. — Zef. Juknevičius, knygu vedėja — V. Jakubkienė, reik. ved. — Kar. Misiūnas. Revizijos komisija: A. Žekytė, A. Slančiauskas ir J. Juškaitė, nariai: A. Matukas, V. Jusaitis ir St. Povilcnis. Šiems metams pramatyta dar įdainuoti keletas naujų plokštelių ir išmėkti naujų giesnių bei dainų. Linkėtina naujajai valdybai energingai kelti lietuviškos dainos meną.

Stv.

PRANESIMAS

A. a. Mikalina Mykolaitienė

A. a. Michalinos Mykolaitienės 2 metų mirties proga įvyks iškilmingos pamaldos lietuvių Aušros Vartų parapijos bažnyčioje š. m. birželio 11 d. 10.30 val. Visi kviečiami maloniai jose dalyvauti. Marija Mykolaitytė ir Juozas Kanapinskas ir Ona Mykolaitytė ir Eduardas Dominai

Imprenta "Dorrego", Dorrego 1102, Buenos Aires

MR. A. J. RUZANCOVAS, LITHUANIAN BIBLIOGRAPHIC SER. 203 MADISON STREET, WESTVILLE, ILLINOIS EE, U.S.

LAIKAS

"EL TIEMPO" Semanario Lituanio MENDOZA 2280, Avellaneda, Buenos Aires

Correo Argentino Casa Central FRANQUEO PAGADO Concesión N° 4289 TARIFA REDUCIDA Concesión N° 4015

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 318870

Director responsable: Pbro. Casimiro Vengras. T. E. 20-9027 — Redaguoja Redakcinė Kolegija. Vyr. Redaktorius: Dr. P. Brazys. — Pinigus siųsti Administratoriui: Francisco Garšva, KAINA: Argentinoje metams \$ 15, pusmečiui \$ 8, atskiras nr. 80 centavų. Urugvajuje metams 4 Urugv. peza. Kitur — metams 2 doleriai. Norint gauti "LAIKĄ" ORO PAŠTU, prie metinės prenumeratos reikia pridėti: Pietų Amerikoje 1 dolerį, kitur 3 dolerius.

III METAI — AÑO DEL LIBERTADOR GENERAL SAN MARTIN 1950 GEGUŽES (MAYO) 27. D., SEŠTADIENIS Nr. 9 (25)

Inž. A. Rudis prie Šv. Kazimiero Seserų vienuolyno Avellanedoje. Iš kairės į dešinę: kun. K. Černiauskas M.I.C., B. Survila, ses. Angelika, ses. Aloyza, ses. Kamilė, vyresnioji ses. Placida, inž. A. Rudis, kun. J. Jakaitis M.I.C. ir K. Deveikis - Pipiras.

GRĮŽO Į CHICAGO

Labai gerą įspūdį mūsų kolonijoje palikęs stambus Jungtinių Amerikos Valstybių pramonininkas ir visuomenininkas inž. Antanas Rudis, palydėtas pramonininku K. Deveikiu, K. Šulniu ir kun. K. Černiausko M.I.C. į Ezzeiza aerodromą, išskrido į Lima iš kur aplankė kitas P. Amerikos sostines, susipažindamas su pramonės galimybėmis, ir galop sugrįžo į Chicago, kur veda plieno apdirbimo "Rockwell Engeneering Co." įmonę. Jį atlydėjęs Urugvajaus konsulas Chicagoje F. Stungevičius gegužės 16 d. taip pat lėktuvu išskrido į Chicago.

A. A. VERONIKA SPEICIENĖ

Gegužės 7 d., aprūpinta šv. sakramentais, Rawson ligoninėje mirė a. a. Veronika Treinytė-Speicienė. Velionė buvo gimusi 1897 m. Janavos km., Svainiškių parapijoje, Rokiškio aps. Į Argentiją atvyko 1929 m. Palaidota su religinėmis apeigomis gegužės 9 d. Sarandi kapuose.

IŠ URUGVAJAUS

ESAMA IR TAIP PAGARSEJUSI...

Kokius bendradarbius p. Gabrys — Paršaitis sau pasirenka, matosi ir iš šios telegramų agentūros AP žinutės: (Vertimas iš ispanų kalbos)

"Kečia susirūpinimo komunistų veikla. Buvo suimta daug užsieniečių, apkaltintų vadovaujant revoliuciniam planui.

La Paz, Bolivia, AP. Pirmą kartą šioje šalyje spauda ir valdžios organai rimtai susirūpino dėl komunistinės agitacijos. Policija sulaukė daugelį rusų ir vokiečių, apkaltinama vadovavus revoliuciniam planui.

Vienas subjektas, pavarde Šacikauskas, prieš keletą savačių pasisūlė t. chriškiai organizuoti respublikos policiją. Tuo tikslu jis įteikė projektą, tačiau iš anksto pareiškdamas, jog reikalauja užtikrinti visuomenės rimti.

Padarė sensaciją valdžios revoliucijos, kad Šacikauskas yra komunistas su plačiais santykiais užsienyje ir kad jo dūgas pasisūlymas turėjo tikslu dominuoti visos šalies policiją".

(La Nación, Buenos Aires, 1.IX.1931.) Tuo pat laiku panašaus turinio informacija po pasaulį buvo išnešiojusi ir kiti žinių agentūra, UP, Šacikauską pavadinama drąsiu komunistu.

M. In.

PARENGIMAI LIETUVIŲ SALEJE Brasil 835, Avellaneda

Birželio 4 d., sekmadienį: "VYČŲ" klubo ruošiamas šeimyniškas POPIETIS su šokiais. Pradžia 18.30 val.

Birželio 11 d., sekmadienį: Kultūros žurnalo "AIDAI" bičiuliai rengia didelį VAKARĄ. Programoje: Elenos Kuprevičiūtės smuiko recitalis, 2. Lidijos Petravičienės deklamacijos, 3. Andriaus Kuprevičiaus fortepiano koncertas. Po programos — ŠOKIAI. Bilietai gaunami iš anksto. Pradžia 18 val.

Birželio 18 d., sekmadienį: TAUTOS GEDULO DIENA, rengiama LICA. 8.30 val. per Radió Mitre specialią programą. 10.30 val. liet. Aušros Vartų bažnyčioje iškilmingos pamaldos, dalyvaujant Šv. Cecilijos Chorui, muzikams ir solistams, 17 val. Lietuvių Saleje iškilmingas MINEJIMAS. 1. Atidarymas, dalyvaujant Šv. Cecilijos chorui, 2. Kalbės, 3. Lietuviški filmai, 4. Pritaikinta meno programa.